

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Analýza dopadů rozvojových cílů tisíciletí (MDGs 1-3) ve vybraných státech

Afriky a Asie

**Analysis of the impacts of Millennium Development Goals (MDGs 1-3) in selected
country of Africa and Asia**

Daniela Urešová

Plzeň 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Analýza dopadů rozvojových cílů tisíciletí (MDGs 1-3) ve vybraných státech Afriky a Asie“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 23. 4. 2019

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala a vyjádřila vděčnost za poskytované rady, připomínky, návrhy a podporu vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Jiřímu Preisovi, Ph.D.

Obsah

Úvod	7
1 Cíle	8
2 Metodika.....	9
3 Přehled zdrojů.....	12
4 Klasifikace rozvojových zemí	16
4.1 Klasifikace Světové banky.....	16
4.2 Klasifikace Mezinárodního měnového fondu.....	18
4.3 Klasifikace Rozvojového programu OSN	18
4.4 Specifické skupiny rozvojových zemí	19
4.4.1 Specifické skupiny rozvojových zemí vymezené na základě oficiálního kritéria..	19
4.4.2 Specifické skupiny rozvojových zemí vymezené bez stanovení oficiálních kritérií	21
5 OSN, MDGs	24
5.1 MDGs I	27
5.2 MDGs II.....	30
5.3 MDGs III.....	30
6 Analýza jednotlivých MDGs ve vybraných státech Afriky a Asie	32
6.1 Vybrané státy Afriky a Asie	32
6.2 Vymezení sledovaného období.....	33
7 Vybrané indikátory MDGs	35
7.1 Počet lidí s minimálním příjmem.....	35
7.2 Podíl podvyživených osob	36
7.3 Míra dokončeného primárního vzdělání	37
7.4 Gramotnost mládeže ve věku 15-24 let	37
7.5 Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce	37
7.6 Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství	38
8 Vyhodnocení analýzy	39

9 Zhodnocení jednotlivých států	62
Závěr.....	66
Seznam zkratk.....	69
Seznam použité literatury	71
Seznam tabulek.....	76
Seznam map.....	76
Seznam obrázků.....	77
Seznam grafů.....	77

Úvod

Název bakalářské práce zní „Analýza dopadů rozvojových cílů tisíciletí (MDGs 1-3) ve vybraných státech Afriky a Asie“.

V práci budou sledovány vybrané cíle tisíciletí (MDGs), které byly stanoveny v Miléniové deklaraci v roce 2000. K jejich plnění se zavázalo 191 členských států Organizace spojených národů. Plnění rozvojových cílů tisíciletí je stanovené do roku 2015. Roku 2015 na MDGs budou navazovat Cíle udržitelného rozvoje (SDGs), které budou platné po dobu 15 let, od roku 2015 do roku 2030 (United Nations, 2015).

Vybrané státy Afriky a Asie spadají do kategorie rozvojové země, do této kategorie můžeme zařadit většinu států dnešního světa. Rozvojové země jsou také označovány jako „rozvojový svět“ a zahrnují většinu států Asie, státy severní i subsaharské Afriky, Latinské Ameriky, Oceánie a země jihovýchodní a východní části Evropy. Země mají nízkou úroveň socioekonomické rozvoje. Charakteristické vlastnosti pro tyto země jsou koloniální minulost, ngramotnost, chudoba, epidemie, války a hladomory. Hospodářská odvětví rozvojových zemí jsou orientována na zemědělskou produkci, jsou charakterizovány nízkou úrovní industrializace a je pro ně nemožné konkurovat vyspělým ekonomikám na globálním trhu. Jsou závislé na pomoci ze zahraničí, finanční i materiálové pomoci v podobě rozvojových i humanitárních programů. Prvotně byly rozvojové země označovány jako „zaostalé země“, ale představitelé rozvojových zemí byli proti tomu (Dušková et al., 2011).

1 Cíle

Pro vybrané země ze skupiny „*nejméně rozvinutých zemí*“ bylo vybráno 41 zemí. U vybraných zemí z Afriky a Asie budou sledovány rozvojové cíle tisíciletí konkrétněji první tři rozvojové cíle – odstranění chudoby a hladu, dosažení základního vzdělání pro všechny, posílení rovnosti pohlaví a posílení role žen ve společnosti. U každého cíle byly vybrány dva indikátory, které umožní sledování vývoje indikátorů u jednotlivých zemí. Jednotlivé indikátory představím v kapitole Analýza jednotlivých MDGs ve vybraných státech Afriky a Asie. Hlavní cíl práce je analyzovat jednotlivé cíle a jejich plnění ve vybraných státech Afriky a Asie. Bude sledováno, kolik cílů jednotlivé země splnily a počet úspěšných zemí v plnění cílů. V práci bude sledován vývoj od roku 1990 do roku 2015.

Hlavní cíl:

Analýza dopadů rozvojových cílů tisíciletí (MDGs 1-3)

Dílčí cíle:

Výběr jednotlivých států

Výběr jednotlivých indikátorů

Vyhodnocení plnění jednotlivých cílů

2 Metodika

V teoretické části jsou představeny jednotlivé klasifikace rozvojových zemí. Pro jednotlivé kategorie jsou uvedena kritéria pro zařazení právě do této skupiny a bližší informace, které se týkají jednotlivých kategorií. V práci bude představena Organizace spojených národů (OSN) a rozvojové cíle tisíciletí (MDGs) konkrétněji první tři rozvojové cíle – odstranění chudoby a hladu, dosažení základního vzdělání pro všechny, posílení rovnosti pohlaví a posílení role žen ve společnosti. U jednotlivých rozvojových cílů tisíciletí jsou dány úkoly, které je třeba splnit pro zlepšení situace v nejchudších zemích. Například u prvního rozvojového cíle je úkol snížit podíl obyvatel trpících hladem v letech 1990 až 2015. Indikátory byly vybrány na základě úkolů, které byly pro rozvojové cíle tisíciletí nastaveny a také vhodné dostupnosti dat. Byly vybrány proto, aby mohl být porovnáván stav vybraných zemí z roku 1990, kdy byly cíle stanoveny a roku 2015, který představuje mezní rok pro naplnění úkolu. A v rámci toho stanovit, zda vybrané státy splnily či nesplnily úkoly, cíle.

Práce představí podrobnější informace ke skupině „*nejméně rozvinuté země, LDCs*“, kde budou definována kritéria pro zařazení do této skupiny. Tato skupina je velmi důležitá pro tuto práci. Jedná se o země, které jsou na tom nejhůře z hlediska životní úrovně obyvatel a ekonomické síly. Rozvojové cíle tisíciletí byly vytvořeny pro zlepšení podmínek nejchudších obyvatel, byly zaměřeny právě na nejchudší země světa, které jsou součástí kategorie LDCs. Dále bude představeno 41 zemí Afriky a Asie, které byly vybrány na základě kategorie LDCs dle klasifikace OSN. Vybrané státy budou zobrazeny za pomoci programu ArcGIS¹.

Po vybraných státech bude následovat kapitola, která se zabývá vybranými indikátory MDGs. Bude představeno šest indikátorů, pro každý rozvojový cíl byly vybrány dva indikátory. Indikátory umožní srovnání mezi jednotlivými zeměmi a sledování vývoje indikátorů v letech 1990 až 2015. Hlavní cíl této práce představuje, zda státy splnily či nesplnily dané cíle a kolik cílů jednotlivé země splnily.

Data pro jednotlivé indikátory byla získána z databází významných mezinárodních organizací. Pro většinu indikátorů byla data získána z databáze Světové banky, dále

¹ArcGIS – geografický informační systém určený pro práci s prostorovými daty

i z databáze FAO (Organizace OSN pro výživu a zemědělství), z databáze Gapminder a databáze UNDP (Rozvojový program OSN).

Data pro jednotlivé indikátory byla utříděna do tabulek. Do první tabulky byla utříděna data indikátorů pro 1990. Z hlediska nedostupnosti dat pro některé indikátory tabulka obsahuje data v rozmezí 1990-1995. Do druhé tabulky byla utříděna data indikátorů pro rok 2015. Z důvodu nedostupnosti dat pro některé indikátory tabulka obsahuje data v rozmezí 2010-2015. Pro mapové výstupy indikátorů byla použita data z první tabulky v rozmezí 1990-1995 a z druhé tabulky v rozmezí 2010-2015. Kartogramová mapová zobrazení indikátorů pro vybrané státy Afriky a Asie byla vytvořena za pomoci programu ArcGIS. Pro každý indikátor byly vytvořeny dvě mapy, mapa pro daný indikátor v roce 1990 (1990-1995) a v roce 2015 (2010-2015). Celkem bylo vytvořeno 12 map pro vybrané indikátory. Data byla zobrazena i za pomoci grafu, pro srovnání vývoje indikátorů u jednotlivých zemí.

Z hlediska nedostupnosti dat pro některé země byla zvolena skupina LDCs pro znázornění vývoje vybraných indikátorů od roku 1990 do roku 2015. Za pomoci grafu bude interpretován časový vývoj indikátorů, který umožní náhled na situaci v nejchudších zemích světa, tzv. nejméně rozvinutých zemích světa.

Splnění či nesplnění jednotlivých cílů pro vybrané země bylo interpretováno pomocí tabulek. Tabulka znázorňuje, jaké cíle byly splněny. Další tabulka informuje, kolik cílů jednotlivé země splnily. Počet splněných cílů u jednotlivých zemí a jejich úspěšnost byla zobrazena za pomoci mapových výstupů. V závěru práce bude vyhodnoceno, kolik zemí bylo úspěšných v plnění cílů.

DOSTUPNOST DAT

Data byla získána z databáze Světové banky, databáze OSN a databáze Gapminder. U některých zemí byla horší dostupnost dat určitých indikátorů. Zejména u indikátoru podíl obyvatel žijících s minimální částkou na den. Hodnoty pro tento indikátor jsou pro jednotlivé státy měřeny jednou za několik let a každá země má rozdílný rok měření. Data nebyla dostupná pro rok 1990 a pro rok 2015, a proto pro rok 1990 bylo zvoleno období 1990 až 1995 pro získání více dat. A pro rok 2015 bylo zvoleno časové rozmezí 2010 až 2015, aby bylo možné zhodnotit, zda jednotlivé země splnily cíle. U indikátoru gramotnost mládeže ve věku 15-24 let a indikátoru míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) v % nebyla data také

dostupná pro rok 1990 a pro rok 2015 pro všechny země, a proto bylo postupováno stejně. Pro rok 1990 bylo zvoleno časové období 1990 až 1995 a pro rok 2015 bylo zvoleno období 2010 až 2015 pro možné zhodnocení vývoje daných indikátorů a sledování plnění cílů jednotlivých zemí. U indikátoru podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství v %) a podíl podvyživených osob (v %) nebyla data dostupná pro rok 1990, proto byl zvolen následující rok 1991.

3 Přehled zdrojů

Práce byla napsána na základě české i zahraniční literatury, dalším zdrojem byly elektronické databáze, kde byly nalezeny články a publikace, které se věnují dané problematice a danému tématu. Z webových stránek a databází došlo k čerpání dat, která jsou nezbytná pro konečné vyhodnocení výsledků. Níže jsou uvedeny nejdůležitější zdroje, které byly nejvíce používány.

TIŠTĚNÁ LITERATURA

Mezi hlavní použitou literaturu patří publikace „*Rozvojová studia – vybrané kapitoly*“ jméno autora zní Pavel Nováček, který je editorem knihy. Rozvojová studia představují v ČR poměrně nový obor. Veškeré informace o oboru rozvojová studia je možné čerpat téměř jen ze zahraniční literatury, a proto byla publikace velkým přínosem pro tuto práci. A to konkrétněji kapitola „*Klasifikace rozvojových zemí*“ od autorů Miroslava Syrovátka a Jaromíra Harmáčka. Tato kapitola obsahovala podrobné informace, které se týkaly klasifikací a kategorizací zemí do jednotlivých skupin. Kapitola „*Nejméně rozvinuté země*“ poskytla pro práci informace o charakteristice skupin nejméně rozvinutých zemí – klasifikační kritéria, preference a výhody poskytované LDCs² mezinárodním společenstvím.

Další přínosná publikace nese název „*Encyklopedie rozvojových studií*“. Hlavním autorem je uváděna Lenka Dušková, která publikaci vydala spolu s dalšími autory. Encyklopedie zahrnuje 190 hesel, které se týkají oblasti ekonomie, historie, environmentalistiky, geografie, politologie. Publikace poskytuje přehledné vysvětlení uvedených hesel, u kterých je uvedena další doporučená literatura, kterou je možné využít pro další nalezení informací. Mezi hesla, která jsem vyhledávala, patřila například chudoba, OSN³, MDGs.

Kampaň Česko proti chudobě vydala dvě tištěné publikace, které poskytly informace pro jednotlivé rozvojové cíle tisíciletí, konkrétněji pro první tři rozvojové cíle tisíciletí. První publikací je „*Příliš vzdálené rozvojové cíle tisíciletí: manuál globálního rozvojového vzdělávání*“. Editorem knihy je Tomáš Tožička. Publikace byla využita

²LDCs – nejméně rozvinuté země

³OSN – Organizace spojených národů

pro kapitolu týkající se prvních tří rozvojových cílů tisíciletí. Druhou publikací je „*Česko proti chudobě*“ a její autorem je Ondřej Horký.

Dílo Faktomluva s podnázvem „Deset důvodů, proč se mýlíme v pohledu na svět – a proč jsou věci lepší, než vypadají“ pojednává o stavu světa. Autorem knihy je Hans Rosling, lékař, statistik a populizátor vědy a spoluautory jsou Ola Rosling a Anna Roslingová Ronnlundová. Kniha představuje deset nevědomých předvídatelných instinktů, které zkruslují pohled na svět a ovlivňují názor lidí. Kniha přináší přehled o problematice ve světě a byla přínosem pro pochopení některých problematik zejména kapitola „*Instinkt propasti*“. V této kapitole byly velmi srozumitelně popsány příjmové úrovně, jejich vymezení a představení života obyvatel v jednotlivých příjmových úrovních. Dále kapitola „*Instinkt negativity*“ tato kapitola byla využita pro informovanost o aktuálním dění světa a jak předcházet instinktu negativity, tedy šíření špatných zpráv.

WEBOVÉ STRÁNKY A DATABÁZE

Významné mezinárodní organizace poskytly hlavní zdroje informací pro tuto práci. Jedná se o databáze a webové stránky významných mezinárodních organizací – Světové banky, OSN.

Největším zdrojem pro data využívaná v praktické části práce je Světová banka. „*World Bank Open Data*“ umožňuje poskytování širokého okruhu dat a publikací. V databázi je možné vyhledat časový vývoj zemí z různých hledisek nebo je možné vyhledat jednotlivé indikátory či ukazatele zvolené problematiky či tématu, které jsou interpretovány pomocí grafů, popřípadě map či tabulkou zobrazující ukazatele v jednotlivých státech či časovém období. Databáze byla důležitá pro čerpání dat pro některé indikátory. Na základě databáze byla pro práci získána data indikátorů v časovém období od roku 1990 do roku 2015 nejméně rozvinutých zemí.

Jedním z nejvýznamnějších zdrojů pro tuto práci byly webové stránky „*Our World in Data*“. Our World in Data zobrazují data pro pochopení největších problémů světa. Vyhledávání dat je umožněno na základě jednotlivých témat. Primárním zdrojem dat je již výše zmiňovaná Světová banka (The World Bank). Our World in Data byla přínosem v tématice podvýživy a pracovní příležitosti pro ženy.

Mezi významné databáze pro tuto práci můžeme zařadit i Gapminder. Zakladatelem databáze je Hans Rosling. Gapminder byl využit pro získání dat pro 3 indikátory konkrétněji pro počet obyvatel žijících s minimální částkou na den, míru dokončeného primárního vzdělávání a pro gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let. Dále Gapminder poskytl údaje a grafické zobrazení čtyř příjmových úrovní ve světě.

Organizace spojených národů (OSN) provozuje webové stránky s názvem „*Information Centre in Prague*“. Stránky je možné nalézt i v českém jazyce „*Informační centrum OSN v Praze*“. Pro práci byly využity zejména informace o fungování OSN, základní informace o rozvojových cílech tisíciletí (MDGs) a cílech, které jednotlivé země musí dosáhnout v průběhu let 2000 až 2015. Obsahují významné publikace například – *Human Development Report, State of the World's Children, State of the World's Food and Agriculture, World Health Report*. Konkrétně publikace Human Development Report byla užitečná pro získání dat pro indikátor podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství.

Další elektronické zdroje provozuje OSN konkrétněji webovou stránku „*Millennium Development Goals and Beyond 2015*“. Jedná se o stránky, které informují a poskytují informace o 8 rozvojových cílech tisíciletí (MDGs). Představují blíže 8 rozvojových cílů a jejich dílčí cíle. Úkoly, které by měly být splněny do roku 2015. Na základě této webové stránky jsem vybírala 6 indikátorů pro porovnání situace v jednotlivých zemích.

Webová stránka „*Social Watch*“ představuje mezinárodní síť občanských organizací v oblasti chudoby, příčin chudoby, ukončení různých druhů diskriminace a rasismu, spravedlivého rozdělování bohatství a zajištění lidských práv. Social Watch byla v práci využita pro získání podrobnějších informací z oblasti genderové rovnosti, konkrétněji informace a data týkající se indexu generové spravedlnosti. Dále obsahuje globální interaktivní mapy, které zobrazují informace v podobě mapových výstupů a tabulek s údaji.

Portál „*UNICEF for every child*“ s podnázvem „*UNICEF Data: Monitoring the situation of children and women*“ vyhledává informace, grafy, tabulky s údaji, které je možno vyhledat podle tematiky a dané země. Portál UNICEF⁴ byl využit

⁴UNICEF – Dětský fond Organizace spojených národů

pro sběr informací pro první tři rozvojové cíle tisíciletí a jejich indikátory. Je možné získat data o časovém vývoji zemí v jednotlivých dimenzích. Z portál UNICEF jsem získala informace týkající se podvýživy a forem podvýživy.

4 Klasifikace rozvojových zemí

Základní kategorizace zemí je rozdělena podle tří významných mezinárodních organizací – Světové banky, Mezinárodního měnového fondu a Rozvojového programu OSN. Kategorizace dle Světové banky představuje jedno z nejjednodušších vymezení, můžeme ho považovat i za jedno z nejvyužívanějších (Syrovátko a Harmáček, 2014).

4.1 Klasifikace Světové banky

Světová banka rozděluje státy podle jednoho kritéria. Kategorizování probíhá na základě hrubého národního důchodu (HND) na osobu v amerických dolarech. Klasifikuje hrubý národní důchod do 4 kategorií – nízký důchod, nižší střední důchod, vyšší střední důchod, vysoký důchod. Rozdělení na základě HND na osobu v dolarech nalezneme v tabulce 1.

Tabulka 1: Kategorizace zemí dle Světové banky (fiskální rok 2013-2014)

Skupina zemí	HND na osobu (USD, 2012)	Příklady zemí
Nízký důchod	méně než 1035	Etiopie, Haiti, Keňa
Nižší střední důchod	1 036-4 085	Indonésie, Indie, Vietnam
Vyšší střední důchod	4 086-12 615	Angola, Čína, Thajsko
Vysoký důchod	více než 12 616	USA, Japonsko, ČR

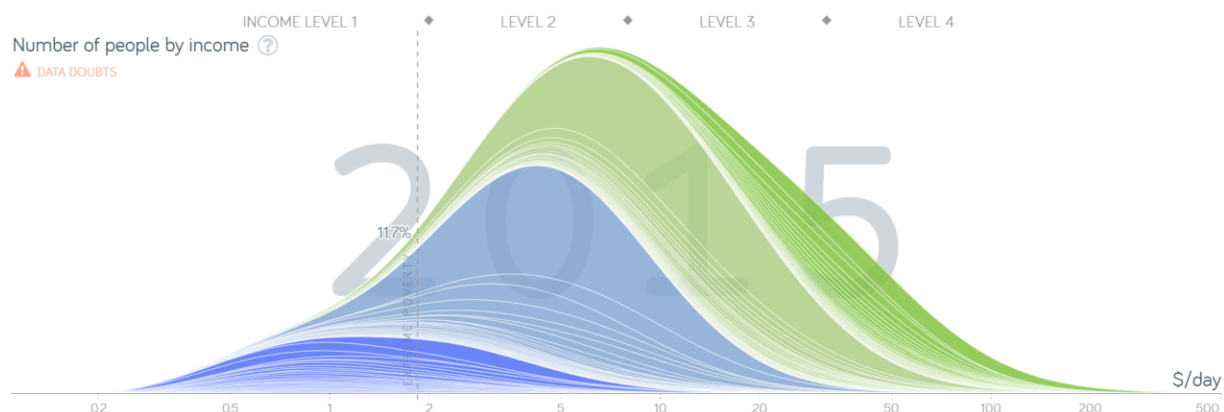
Zdroj: vlastní zpracování dle Syrovátka a Harmáček (2014)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Každý rok Světové banka sleduje vývoj jednotlivých zemí, upravuje rozmezí HND na osobu u jednotlivých skupin a rozděluje jednotlivé země do příslušných kategorií. Světová banka kategorie nerozděluje na rozvojové země, kategorie jsou vytvořeny na základě kategorií důchodů. Rozvojové země zpravidla spadají do prvních tří kategorií, avšak výjimkou jsou země, které mají vysoké důchody. Podle výše důchodu nemůžeme posuzovat celkovou úroveň rozvoje dané země (Syrovátko a Harmáček, 2014).

Dle Roslinga (2018) je megachybný názor „svět se dělí na dvě části“. Megachybný názor má extrémně negativní dopad, na to jak lidé chápou svět. Lidé mají tendenci rozdělovat svět na dvě části na rozvojové a rozvinuté země, chudé země a bohaté země, bohatý Sever a chudých Jih či na země s nízkým příjmem a země s vysokým příjmem. Již neexistuje propast mezi rozvojovými a rozvinutými zeměmi tedy mezi chudými a vyspělými státy. Uvádí, že jediná přípustná klasifikace je na základě příjmových úrovní viz obrázek níže.

Obrázek 1 znázorňuje rozdělení do 4 příjmových úrovní v roce 2015. Tmavě modrá barva představuje země s nízkým příjmem. Světle modrá barva označuje země s nízkým středním příjmem. Následující světle zelená barva označuje země s vyšším středním příjmem a poslední tmavě zelená barva představuje země s vysokým příjmem. Úroveň 1 – lidé, kteří žijí nejvíce s 2 dolary na den. Úroveň 2 – lidé, kteří mají více než 2 dolary a méně než 8 dolarů na den. Úroveň 3 – výše příjmu představuje více než 8 dolaru a méně než 32 dolaru. Poslední úroveň, úroveň 4 – obyvatelé, kteří mají více než 32 dolaru na den. V roce 2015 se v jednotlivých úrovních nacházelo: úroveň 1 - 14,5 % populace – 1,06 miliard lidí, úroveň 2 - 43,4 % - 3,19 miliard lidí, úroveň 3 – 29,2 % - 2,14 miliard lidí, úroveň 4 – 12,9 % - 951 milionů lidí.

Obrázek 1: Čtyři příjmové úrovně v roce 2015

Zdroj: Gapminder

Převzato: Gapminder (2019)

4.2 Klasifikace Mezinárodního měnového fondu

Klasifikace mezinárodního měnového fondu (MMF) se liší od klasifikace Světové banky, liší se ve třech aspektech. MMF používá více kritérií než Světová banka. Aplikuje kritérium důchodu na osobu, které doplňuje dalšími dvěma a to diverzifikací vývozu a mírou integrace do globálního finančního systému. Druhé kritérium, diverzifikace vývozu je orientována na strukturu vývozu, konkrétněji na úroveň jeho diverzifikace. Třetí kritérium nenalezneme v oficiálních dokumentech MMF, proto je obtížné zjistit podle čeho, je kritérium posuzováno. Dle MMF jsou výše uvedená kritéria jen pomocná, na rozdíl od kritéria důchodu na osobu Světové banky. Podle MMF jsou země rozdělovány pouze do dvou kategorií - vyspělé ekonomiky a vynořující se a rozvojové ekonomiky. Roku 2013 do první skupiny bylo začleněno 35 zemí a do druhé skupiny 153 zemí (Syrovátka a Harmáček, 2014).

4.3 Klasifikace Rozvojového programu OSN

V této klasifikaci jsou země hodnoceny podle indexu lidského rozvoje (HDI). Index lidského rozvoje představuje složený ukazatel. Tento ukazatel byl poprvé představen ve Zprávě o lidském rozvoji (HDR) roku 1990. Od roku 1990 je každoročně monitorován Rozvojovým programem OSN (UNDP). Existence HDI závisí na vývoji měření, hodnocení rozvoje a kvalitě lidského života. Na základě indexů jsou všechny země rozdělovány do 4 kategorií – velmi vysoký lidský rozvoj, vysoký lidský rozvoj, střední lidský rozvoj a nízký lidský rozvoj (Syrovátka a Harmáček, 2014).

V níže uvedené tabulce představím užívanou metodiku z roku 2013 (UNDP, 2013).

Tabulka 2: Struktura indexu lidského rozvoje

Dimenze lidského rozvoje	Ukazatel	Index dimenze	Minimální hodnota	Maximální hodnota
Zdraví	Očekávaná délka života při narození	Index očekávané délky života	20 let	83,6 let (Japonsko, 2012)
Vzdělání	Průměrný počet let	Index vzdělání	0 let	13,3 let

	školního vzdělávání			(USA, 2010)
	Očekávaný počet let školního vzdělávání		0 let	18 let
Životní úroveň	HND na osobu	Index HND	100 PPP USD	87 478 PPP USD (Katar, 2012)

Zdroj: vlastní zpracování dle Syrovátka a Harmáček (2014)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Index lidského rozvoje představuje tři dimenze lidského rozvoje – dlouhý a zdravý život, vzdělání, životní úroveň (Roser, 2019a).

4.4 Specifické skupiny rozvojových zemí

Jedná se o klasifikaci, kde jsou vyčleněny specifické skupiny zemí. Specifické klasifikace rozvojových zemí mohou být založeny na několika kritériích. Mezinárodní organizace stanovují oficiální kritéria. Další kritéria mohou stanovit skupiny zemí a jedná se o kritéria, které nejsou přesně definována. Ve skupině oficiální kritéria nalezneme nejméně rozvinuté země (LDCs) a vysoce zadlužené chudé země (HIPC). A do druhé skupiny můžeme zařadit například nově industrializované země (NIC), malé ostrovní rozvojové státy (SIDS), vnitrozemské rozvojové země (LLDCs). Mezinárodní organizace a integrační uskupení pro svoje potřeby vyčleňují mnoho dalších skupin. Jedním z příkladů je Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD) a Světová komise OSN pro životní prostředí a rozvoj (UNWCED) (Syrovátka a Harmáček, 2014).

4.4.1 Specifické skupiny rozvojových zemí vymezené na základě oficiálního kritéria

NEJMÉNĚ ROZVINUTÉ ZEMĚ (LDCs)

Nejméně rozvinuté země, Least Developed Countries reprezentují nejchudší a ekonomicky nejslabší státy. V roce 1971 zavedla Organizace spojených národů tuto kategorii. Nevýhodná geografická poloha, extrémní chudoba, nedostatek kvalifikovaného lidského kapitálu, strukturálně slabá ekonomika, nedostatek institucionálních zdrojů, nedostatek kapacit pro hospodářský růst představují základní

kritéria pro nejméně rozvinuté země. Země, které jsou nejméně rozvinuté, jsou velmi hypersenzitivní na přírodní katastrofy i na vnější ekonomické šoky (Syrovátka a Harmáček, 2014).

Od roku 2001 jsou pro kategorii LDCs vyčleněna 3 kritéria, která jsou kontrolována každé tři roky Výborem pro rozvojovou politiku (CDP). První kritérium – hrubý národní důchod (HND) na obyvatele, který informuje o stavu příjmů a celkové úrovni zdrojů, které mají jednotlivé země k dispozici. Slouží pro klasifikaci zemí s nízkým příjmem, které jsou vypočítány jako průměr hodnot měření Světové banky za poslední 3 roky. V roce 2013 do této kategorie spadaly země, které měly HND menší než 992 USD na osobu za rok. Druhé kritérium – index lidských zdrojů (HAI). Index stanovuje měřítko úrovně lidského kapitálu. Index lidských zdrojů zahrnuje 4 ukazatele – hrubý podíl zapsaných studentů do sekundárního vzdělávání, gramotnost dospělých, míra úmrtnosti dětí mladších 5 let, podíl podvyživených obyvatel v populaci. Třetí kritérium – vysoká ekonomická zranitelnost, jedná se o index ekonomické zranitelnosti (EVI). Součástí indexu je 6 sub-indexů, které se dělí do dvou indexů – index šoku a index ohrožení (Economic Analysis & Policy Division, 2019).

„Programy a půjčky finančních institucí OSN mají obrovský vliv na ekonomiky rozvojových zemí. Týká se to především tzv. nejméně rozvinutých států (LDC), mezi něž spadá 49 zemí.“ (Broža, 2005, str. 126)

Extrémní chudoba a zadluženost neumožňují nejméně rozvinutým zemím být součástí globálního hospodářského růstu a rozvoje. Oficiální rozvojová pomoc je financována ze dvou zdrojů - z grantové pomoci OSN a z půjček finančních institucí OSN (Světová banka, Mezinárodní fond pro zemědělský rozvoj). Mezinárodní fond pro zemědělský rozvoj (IFAD) od roku 1997 financoval 633 projektů, 7,7 miliard USD bylo poskytnuto formou půjček a 35,4 milionů USD ve formě půjček (Broža, 2005).

Poslední konference týkající se problematiky LDCs byla uskutečněna roku 2011 v tureckém Istanbulu. Na této konferenci byl přijat Istanbulský akční plán a jeho platnost od roku 2011 do roku 2020. Hlavní cíl pro výše zmíněné období je tzv. graduace více než poloviny nejméně rozvinutých zemí. V roce 2011 nejméně rozvinuté země zaujímaly zhruba jednu čtvrtinu politicky nezávislých států ve světě, 15 % rozlohy trvale osídlených států a území světa a zahrnovaly až 12 % světového

obyvatelstva. Na globálním HDP se podílely méně než 1 %, hodnota přepočtena v paritě kupní síly by činila 1,6 % podílu LDCs na globálním HDP. Podíl exportu zboží a služeb na světovém trhu byl méně než 1 %. Výše uvedené údaje přibližují skupinu LDCs, poukazují na jejich ekonomickou slabost a jejich nevýznamné postavení ve světové ekonomice (Harmáček, 2016).

VYSOCE ZADLUŽENÉ CHUDÉ ZEMĚ (HIPC)

Chudé země, které mají vysoký zahraniční dluh. U této skupiny byla uplatněna soustava odpuštění dluhů, která je nazývána Iniciativa HIPC. Cílem Iniciativy HIPC je snížit dluh vysoce zadluženým rozvojovým zemím. Pro skupinu HIPC jsou stanovena 4 kritéria – nízká ekonomická úroveň podle MMF a Světové banky, implementace reformní hospodářské politiky země, budoucí strategie země pro snižování chudoby (PRSP), podíl zahraničního dluhu na vývozu v minimální výši 150 % a podíl dluhu na celkových příjmech státu v minimální výši 250 %. O formálním zařazení do skupiny HIPC rozhoduje MMF a Světová banka. Pokud se země dostane do tzv. bodu rozhodnutí, jsou stanoveny práva a povinnosti pro nově zařazené země. Jde například o průběh odpuštění dluhů, výši odpuštěných dluhů a podmínky pro odpuštění dluhů. Další fází je tzv. bod splnění, který se týká zemí, které splňují podmínky pro odpuštění stanovené v bodu rozhodnutí. A to po dobu nejméně jednoho roku. Poté jsou zemím odpuštěny dluhy stanovené dle dohodnutých pravidel v bodu rozhodnutí. V roce 2013 ve skupině figurovalo 39 zemí, z nichž 35 zemí pocházelo ze Subsaharské Afriky a nacházelo se v bodu splnění. Jediná země, Čad se nacházela mezi fází bodem rozhodnutí a bodem splnění (Srovátka a Harmáček, 2014).

4.4.2 Specifické skupiny rozvojových zemí vymezené bez stanovení oficiálních kritérií

NOVĚ INDUSTRIALIZOVANÉ ZEMĚ (NIC)

Nově industrializované země (NIC), nově industrializované ekonomiky (NIE) představují rozvojové země, které úspěšně zvládly proces industrializace. Země prošly výraznou transformací ekonomik, přešly ze zemědělského sektoru na sektor průmyslový. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a prvotní klasifikační přístup Světové banky vymezují pro NIC a NIE 3 kritéria – podíl průmyslu

na HDP země dosahuje nejméně 25 %, průmyslově zpracované výrobky se na celkovém vývozu země podílejí nejméně 50 %, daná rozvojová země dosahuje vysokého ekonomického růstu (Syrovátko a Harmáček, 2014).

VYNOŘUJÍCÍ SE EKONOMIKY (EME)

Vynořující se ekonomiky jsou rozvojové země, které jsou charakterizovány prudkým rozvojem ekonomiky, relativně úspěšným průběhem tržních reforem a velkým potenciálem pro další vývoj ekonomiky. Prvotní název pro EME zněl „vynořující se trhy“ (emerging markets). Do skupin EME můžeme začlenit například Čínu, Indii, Jihoafrickou republiku, některé země Blízkého východu a některé asijské nebo latinskoamerické země. Pro EME neexistují oficiální kritéria, existují jen společné znaky či vlastnosti. Společné vlastnosti EME – tržně orientované reformy, rychlé otevírání zahraničního obchodu a zahraničních investic světu, přesun ekonomických aktivit do formálního sektoru, sankcionování porušení pravidel a zákonů. Ohrožení EME vyplývá z ekonomické a politické nestability a jsou zranitelné z hlediska měnových a finančních krizí. Příklad měnové a finanční krize byla v 90. letech krize v Mexiku a v Jihovýchodní Asii (Syrovátko a Harmáček, 2014).

MALÉ OSTROVNÍ ROZVOJOVÉ STÁTY (SIDS)

Malé ostrovní rozvojové státy představují skupinu ostrovních, přímořských států a teritorií. Státy jsou velmi rozdílné z hlediska geografického i kulturního. A vyznačují se velmi obdobnými ekonomickými, sociálními a environmentálními charakteristikami. Skupinu SIDS můžeme kategorizovat podle geografického hlediska na 3 základní regiony – Karibik, Tichý oceán, Afriku a Indický oceán. UNCTAD, Konference OSN o obchodu a rozvoji do kategorie SIDS v roce 2013 zařadila 29 zemí. K nejužívanějším znakům pro zařazení země do kategorie SIDS patří malá rozloha s malým počtem obyvatel, nízko položené či izolované území, omezené množství přírodních a surovinových zdrojů, náchylné ekosystémy a vyšší pravděpodobnost výskytu přírodních katastrof. Nejvážnější problém pro SIDS je rostoucí oddalování ekonomik daných zemí od světových ekonomik, které je dáno větší vzdáleností od hlavních světových trhů. Malé ostrovní rozvojové státy jsou fixovány na zahraničním obchodě a ekonomika SIDS je velmi zranitelná. Ekonomika zemí je zaměřena na pěstování a vývoz zemědělských komodit a cestovní ruch. Přírodní podmínky v daných zemí neumožňují potravinovou soběstačnost států a navyšují fixaci

na zahraniční pomoc. Přírodní rizika pro SIDS představují klimatické změny, zvyšování mořské hladiny, nebezpečí tsunami či tropických cyklón, protože většinová část obyvatel je koncentrována na pobřeží ostrovů (Syravátka a Harmáček, 2014).

Globální změny podnebí mohou ovlivnit plnění rozvojových cílů tisíciletí, které byly stanoveny pro řešení problémů chudých zemí. Existuje souvislost mezi globálními změnami klimatu a situací rozvojových zemí. Globální změny podnebí představují problematiku, která se týká desetiletí už stamilionů lidí. Problematika teplejšího podnebí, mizejících horských ledovců, méně vody v řekách, změny v objemu srážek či vyšší mořské hladiny (Jeřábek et al., 2008).

VNITROZEMSKÉ ROZVOJOVÉ ZEMĚ (LLDCs)

Do kategorie vnitrozemské rozvojové země můžeme zařadit 31 zemí z celkových 42 vnitrozemských zemí světa. A 16 LLDCs náleží do skupiny nejméně rozvinuté země světa (LDCs). Největší zábranu pro další rozvoj vnitrozemských rozvojových zemí představuje vzdálenost od mořských pobřeží, LLDCs jsou závislé na sousedních státech z hlediska hospodářství, obchodu a transportu. V roce 2001 vznikl Úřad vysokého představitele OSN pro nejméně rozvinuté země, vnitrozemské rozvojové země a malé ostrovní státy (UN-OHRLLS), který slouží pro řešení problémů LDCs, SIDS a LLDCs (Syravátka a Harmáček, 2014).

5 OSN, MDGs

OSN, Organizace spojených národů můžeme zařadit mezi univerzální mezinárodní organizace. Do OSN můžeme začlenit téměř všechny země světa výjimkou je například Palestina. Zaměřuje se na plnění stanovených cílů globálního charakteru. Pojmenování „*Organizace spojených národů*“ předložil americký prezident F. D. Roosevelt během období druhé světové války konkrétněji roku 1942 a poprvé byl aplikován v Deklaraci Spojených národů. Organizace spojených národů vznikla roku 1945 na základě dokumentu – Charta OSN, která představuje uzákonění mezinárodního práva (Dušková et al., 2011).

MDGS

Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs) reprezentují program, který vytvořila Organizace spojených národů. Cílem programu je boj proti světové chudobě. Roku 2000 se konalo zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku, které je nazýváno „*Summit tisíciletí*“, kde se členské státy OSN svým podpisem tzn. Miléniové deklarace zavázaly k naplnění cílů programu. Rozvojové cíle tisíciletí představují vybrané rozvojové cíle, které byly akceptovány na mezinárodních konferencích a summitech v 90. letech 20. století (Dušková et al., 2011).

Osm rozvojových cílů tisíciletí je snaha o zlepšení podmínek pro nejchudší obyvatele světa. Níže je představeno 8 rozvojových cílů tisíciletí a jejich dílčí cíle (UNMDG, 2015).

ZÁKLADNÍ ROZVOJOVÉ CÍLE TISÍCILETÍ A DÍLČÍ ROZVOJOVÉ CÍLE TISÍCILETÍ

1. CÍL: ODSTRANIT EXTRÉMNÍ CHUDOBU A HLAD

- V letech 1990-2015 snížit na polovinu podíl lidí, jejichž příjem je nižší než 1,25 USD na den
- Dosáhnout plné a produktivní zaměstnanosti a slušné práce pro všechny, včetně žen a mladých lidí
- V letech 1990-2015 snížit na polovinu podíl lidí trpících hladem

2. CÍL: DOSÁHNOUT ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ PRO VŠECHNY

- Zajistit základní vzdělání dětem na celém světě, dívkám i chlapcům do roku 2015

3. CÍL: PROSAZOVAT ROVNOST POHLAVÍ A POSÍLIT ROLI ŽEN VE SPOLEČNOSTI

- Eliminovat genderové rozdíly v primárním a sekundárním vzdělávání do roku 2005, na všech úrovních vzdělávání nejpozději do roku 2015

4. CÍL: SNÍŽIT DĚTSKOU ÚMTRNOST

- V letech 1990-2015 snížit od dvě třetiny úmrtnost dětí do 5 let

5. CÍL: ZLEPŠIT ZDRAVÍ MATEK

- V letech 1990-2015 snížit o tři čtvrtiny poměr úmrtnosti matek
- Dosáhnout do roku 2015 všeobecnému přístupu k reprodukčnímu zdraví

6. CÍL: BOJOVAT S HIV/AIDS, MALÁRIÍ A DALŠÍMI NEMOCEMI

- Do roku 2015 zastavit šíření HIV/AIDS
- Do roku 2010 dosáhnout univerzálního přístupu k léčbě HIV/AIDS pro nakažené
- Do roku 2015 zastavit výskyt malárie a dalších závažných onemocnění

7. CÍL: ZAJISTIT UDRŽITELNÝ STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- Integrovat principy udržitelného rozvoje do politik a programů jednotlivých zemí a eliminovat ztrátu environmentálních zdrojů
- Snížení úbytku biologické rozmanitosti a snížení míry ztrát do roku 2010
- Do roku 2015 snížit podíl lidí bez udržitelného přístupu k bezpečné pitné vodě a základní hygieně
- Do roku 2020 dosáhnout zlepšení života nejméně 100 milionů obyvatel slumů

8. CÍL: BUDOVAT SVĚTOVÉ PARTNERSTVÍ PRO ROZVOJ

- Dále rozvíjet otevřený, předvídatelný, nediskriminační a na pravidlech založený obchodní a finanční systém
- Řešit speciální potřeby nejméně rozvinutých zemí
- Řešení zvláštních potřeb vnitrozemským rozvojových zemí a malých ostrovních rozvojových států
- Komplexně řešit problémy dluhů rozvojových zemí

- Ve spolupráci s farmaceutickými společnostmi zajistit přístup k základním dostupným lékům v rozvojových zemích
- Ve spolupráci se soukromým sektorem zpřístupnit výhody nových technologií týkající se informací a komunikace

Dosažení úspěchů jednotlivých cílů se liší. Hodnotit jednotlivé cíle můžeme z několika hledisek. Některé cíle nejsou považovány za dostatečné. I přesto, že budou cíle splněny, situace po dosažení cílů stále nebude uspokojivá. Na druhou stranu některé cíle mají příliš vysoké ambice a jejich plnění je nereálné. A z posledního hlediska rozvojové cíle tisíciletí představují cíle globální charakteru, které nejsou zaměřeny na aktuální dění a jednotlivé světové oblasti. Ovšem pokud budou cíle zaměřeny konkrétněji, přesněji můžeme se setkat s problémy. Problémy, které budou souviset s přílišnou pozorností, která bude věnována konkrétnímu cíli a nevěnování se ostatní problematice. Překážky pro úspěšné plnění cílů jsou na obou stranách, na straně rozvinutých zemí i rozvojových zemí. Rozvinuté země poskytují nízké objemy oficiální rozvojové pomoci. V rozvojových zemích to znesnadňuje korupce, transparentnost, absence demokracie, neefektivní využití rozvojové pomoci, ozbrojené konflikty a mnohé další negativní jevy. V jednotlivých oblastech či regionech panují značné rozdíly, dochází i k rozdílnému pokroku a plnění cílů. Dosažená úroveň plnění by měla být u jednotlivých regionů hodnocena rozdílně. Například subsaharská Afrika představuje region, který dané cíle naplňuje pomaleji s většími obtížemi. Naopak jižní a jihovýchodní Asie naplňuje cíle bez větších obtíží, na rozdíl od subsaharské Afriky (Dušková et al., 2011).

Svět je plný paradoxů a rozporů. Část obyvatel žije v blahobytu, na druhé straně jedna pětina lidí žije v extrémní chudobě. Světová produkce potravin je dostatečná pro naši populaci, přesto miliarda lidí hladoví. Žijeme v době internetu, chytrých telefonů, iPadů, nanotechnologií a na světě je více než jedna miliarda negramotných. Máme schopnosti léčit a odstranit řadu nemocí, přesto nemoci stále zabíjí. Máme životní prostředí, které nám poskytuje bohaté suroviny, a přesto pokračujeme v ničení a vyčerpávání životního prostředí. Chceme žít v bezpečí a stabilitě, ale stále narůstají konflikty a obchod se zbraněmi (Broža, 2011).

Rosling (2018) uvádí „svět je na tom pořád hůř“. Vzrostl terorismus, zvyšují se počty ohrožených druhů, tají ledovce, hladina oceánu se zvyšuje. Pokud chceme mít finanční

stabilitu, chráněné přírodně zdroje a stabilitu, ale bez mezinárodní spolupráce, která je založená na společném pochopení světa na bázi faktů. Největším současným problémem je nedostatek znalostí o stavu světa.

„Faktomluva znamená...všimnout si, že dostáváme negativní zprávu, a uvědomit si, že informace o nepříznivých a tragických událostech se šíří s mnohem větší pravděpodobností.“ (Rosling, 2018, str. 83). Měli bychom brát v úvahu, že o dobrých zprávách se moc nemluví a špatné zprávy se šíří mnohem rychleji.

5.1 MDGs I

ODSTRANĚNÍ EXTRÉMNÍ CHUDOBY A HLADU

První rozvojový cíl tisíciletí má za cíl odstranit extrémní chudobu a hlad. První úkol je jedním z nejsledovanějších a nejdůležitějších úkolů MDGs. Prvním úkolem cílu odstranit extrémní chudobu a hlad je **do roku 2015 snížit o polovinu počet obyvatel, kteří mají příjem nižší než 1,25 USD na den a zprostředkovat plnou a produktivní zaměstnanost spolu s důstojnou prací pro všechny včetně žen a mladých lidí**. Druhý úkol představuje **do roku 2015 snížit počet lidí trpících hladem na polovinu** (Tožička, 2008).

HLAD

Hlad je prostředek, který tělo vysílá, když nemám dostatek základních živin (bílkoviny, tuky, sacharidy) a vyžaduje jejich doplnění. Hlad zapříčiňuje podvýživu či nesprávnou výživu potravin. Hlad má několik podob – hladovění, chronický hlad nebo podvýživa či jiné formy podvýživy. Hladovění představuje nedostatečný přísun potravin z hlediska kvality a kvantity. Chronický hlad nebo podvýživa zapříčiňuje ohrožení zdraví a snížení aktivního života v důsledku dlouhodobého nedostatku energie z potravin. Jiné formy podvýživy zahrnují nedostatek příjmu energie, bílkovin, minerálů (Jeníček a Foltýn, 2010).

Boj proti hladu představuje obrovskou globální výzvu. Významné mezinárodní organizace, které se orientují na boj proti hladu, disponují významnými sociálními programy, které zajišťují potraviny pro nejchudší obyvatele. Organizace, které se zabývají problémem nedostatku potravin – Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Výbor pro potravinovou bezpečnost (součást FAO), Mezinárodní

fond pro zemědělský rozvoj (IFAD), Světový potravinový program (WFP) (Broža, 2005).

GLOBÁLNÍ INDEX HLADOVOSTI (GHI)

Mezinárodní institut pro výzkum potravinových politik (IFPRI) stanovil ukazatel, který umožňuje sledovat pokrok v rámci hladu. Jedná se o „*Globální index hladu, Global Hunger Index*“. Ukazatel je složen ze 4 ukazatelů – prevalence podvýživy, dětské zakrslosti, dětského chřadnutí, dětské úmrtnosti. Index hodnotí země na stupnici od 0 do 100 bodů. 0 bodů znamená, že obyvatelé nestrádají, netrpí hladem. 100 bodů představuje nejhorší možnost tedy extrémně alarmující, kdy lidé trpí hladem (Roser et al., 2019b).

„*Podle UN Standing Committee on Nutrition's 5th Report on the Nutrition Situation (2005) je téměř třetina všech dětí zakrslých.*“ (Jeníček a Foltýn, 2010, str. 155)

Zakrslost (stunting) je stav, kdy děti dosahují příliš malé výšky na svůj věk. Je zjišťována komparací výšky pro příslušný věk s vzorkem zdravých a dobře živených dětí. Chřadnutí (wasting) jedná se o proces, který vede ke snižování hmotnosti, který je následován hladověním a nemocemi (Jeníček a Foltýn, 2010).

Téměř polovina úmrtí dětí mladších 5 let je zapříčiněna podvýživou. Podvýživa oslabuje imunitu, zvyšuje riziko úmrtí na běžné infekce, dále zvyšuje jejich četnost a způsobuje pomalejší uzdravení. Interakce mezi podvýživou a infekcí může vytvořit potenciálně smrtelný cyklus, který vede ke zhoršení onemocnění a ke zhoršení stavu výživy. Špatná výživa v prvních 1 000 dnech života dítěte může také vést k zakrnělému růstu. Zakrnělost vede ke zhoršení kognitivní schopností a ke snížení výkonu ve škole či práci (UNICEF, 2019). Dle UNICEF (2019) „*Jsme stále daleko od světa bez podvýživy.*“

CHUDOBA

Snížení či odstranění chudoby představuje hlavní cíle rozvojových politik. Roku 2005 byla stanovena hranice extrémní chudoby, která je stanovena 1,25 USD na obyvatele na den, vyjádřena v paritě kupní síly v amerických dolarech. Bohatší státy nepovažují toto stanovení za hranici chudoby i obyvatele, kteří mají více než 1,25 dolaru na den, považují za chudé. Chudoba skrývá mnohé

aspekty – ekonomické, sociální, politické, kulturní, generové i environmentální (Dušková et al., 2011).

DŮSLEDKY CHUDOBY

Důsledky chudoby jsou následující - hlad, bída a předčasné úmrtí. Únik z chudoby není jednoduchý pro obyvatele, kteří mají ztížený přístup ke vzdělávání. Bída představuje podnět pro kriminalitu a mezinárodní organizovaný zločin. Lidé, kteří trpí chudobou, hladem a bídou jsou velmi často zapleteni do obchodu s orgány, lidmi a dětskými otroky. Snaha o zlepšení života podněcuje k migraci z venkova do městských slumů, k migraci mezi státy či kontinenty (Tožička, 2008).

DŮSTOJNÁ PRÁCE

Důstojná práce pro všechny byla zařazena mezi MDGs roku 2005. Mezinárodní organizace práce (ILO) podporuje získání důstojné a produktivní práce pro všechny. Důstojná a produktivní práce se vyznačuje prací v svobodných, rovných a bezpečných podmínkách bez ohledu na pohlaví. Základní úmluva ILO určila podmínky pro důstojnou práci – zákaz nucené práce, odstranění dětské práce, právo na rovné zacházení, právo na sdružování na pracovišti a kolektivní vyjednávání (Tožička, 2008).

Dle Tožičky (2011) můžeme rozhodnout o tom, zda koupíme levný produkt, který byl vyroben dětmi či zaměstnanci v zoufalých podmínkách. Nebo koupíme dražší produkt, který neohrožuje důstojnost zaměstnaných lidí a neohrožuje životní prostředí. I obyvatele v bohatých zemích jsou omezovány vlastními příjmy. Měli bychom uvažovat nad tím, za jakých podmínek byl produkt vyroben. Pokud budeme kupovat laciné zboží, které bylo vyprodukováno v těchto podmínkách, v této situaci se jednou můžeme ocitnout sami.

Značka Lipton patří nadnárodní společnosti Unilever, která se zabývá pěstováním čaje. Pěstuje čaj také ve východoafrické Keni. Nadnárodní společnost Unilever propaguje čaj jako „slunečný pozdrav z Keni“. Většinu zaměstnanců představují ženy, které jsou však diskriminovány a sexuálně obtěžovány (Chmelař, 2011).

5.2 MDGs II

DOSAŽENÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ PRO VŠECHNY

Druhý rozvojový cíl tisíciletí se snaží dosáhnout základního vzdělání pro všechny. První úkol je **do roku 2015 zajistit základní vzdělání pro všechny, chlapce i dívky**. Přístup ke vzdělání pro všechny řadí Všeobecná deklarace lidských práv OSN mezi základní lidská práva. Vzdělání je základní faktor pro snižování chudoby a nerovností, zlepšování zdraví, využívání nových technologií, vytváření a šíření užitečných informací. Základní vzdělání představuje možnost k dalšímu vzdělání a k rozvoji celé společnosti. Přetrvávající nerovný přístup ke vzdělávání dívek a chlapců, rozdíly ve vzdělávání dětí z města a dětí z venkova, rozdíly ve vzdělávání bohatých a chudých představují problémy v oblasti základního vzdělání a jsou budoucí výzvou pro zlepšení (Tožička, 2008).

DĚTSKÁ PRÁCE

Definice dětské práce dle Mezinárodní organizace práce (ILO) zní: *„Dětská práce je ekonomická aktivita dětí, která negativně ovlivňuje jejich zdraví a duševní rozvoj nebo znemožňuje systematické vzdělávání. Jedná se o jakoukoliv práci dětí mladších 12 let, nebezpečnou práci 12-14 letých a o tzv. nejhorší formy dětské práce bez ohledu na věk dítěte.“* (Tožička, 2008).

5.3 MDGs III

PROSAZOVÁNÍ ROVNOSTI POHLAVÍ A POSÍLENÍ ROLE ŽEN VE SPOLEČNOSTI

Třetí rozvojový cíl tisíciletí má za úkol prosazovat rovnost pohlaví a posílit roli žen ve společnosti. První úkolem je **eliminovat genderové rozdíly v primárním a sekundárním vzdělávání do roku 2005, na všech úrovních vzdělávání nejpozději do roku 2015**. Na naší planetě žije téměř stejný počet mužů a žen. Tuto informaci zkreslují fakta, že je mnohem méně studentek a žákyň, podnikatelek a ředitelek firem i nízký počet žen, které pracují v demokratických institucích a vládách oproti mužskému zastoupení v těchto pozicích. V mnoha případech jsou ženy nuceny zajišťovat svojí rodinu či domácnost těžkou prací. Rozvoj pro všechny je možné zajistit, jen v případě rovnosti pohlaví. Obyvatelé žijící v chudobě jsou na naší planetě

rozmístění velmi nerovnoměrně. Na planetě žije zhruba dvakrát více chudých žen než chudých mužů. Čím více se stává společnost chudší, tím více rozdílů se objevuje mezi chudými ženami a muži (Tožička, 2008).

INDEX GENDEROVÉ SPRAVEDLNOSTI

Objektivní posouzení nerovností mezi ženami a muži je velmi obtížné, proto Social Watch vytvořil index generové spravedlnosti (GEI). Index generové spravedlnosti měří rozdíly mezi ženami a muži na základě tří indikátorů – vzdělávání, ekonomické postavení a symbolicko-mocenské postavení ve společnosti. Social Watch se zabývá výpočtem rozdílu mezi muži a ženami ve třech oblastech. Měřítka GEI se pohybuje od hodnoty 0 do 100. Například pokud ženy nejsou vzdělané a muži ano, hodnota je 0. Naopak pokud panuje mezi ženami a muži dokonalá rovnost, hodnota je 100. GEI představuje průměr tří dimenzí. V dimenzi vzdělávání se zabývá generovými rozdíly v zápisu ve všech úrovních vzdělávání a v gramotnosti. V dimenzi ekonomického postavení měří rozdíly v zaměstnanosti a příjmech mezi ženami a muži. V dimenzi symbolicko-mocenského postavení měří rozdíly ve vysoce kvalifikovaných pracovních místech, v parlamentech a vedoucích funkcích (Social Watch, 2012).

6 Analýza jednotlivých MDGs ve vybraných státech Afriky a Asie

V této práci bylo vybráno pro srovnání jednotlivých zemí 6 hlavních indikátorů. U každého rozvojového cíle tisíciletí byly vybrány 2 hlavní indikátory, které umožní srovnání mezi vybranými státy LDCs. V níže vytvořené tabulce 3 jsou uvedeny první tři MDGs a jejich indikátory. Indikátory byly vybrány na základě úkolů, které byly pro rozvojové cíle tisíciletí nastaveny dle United Nations Millennium Development Goals (2015).

Tabulka 3: Rozvojové cíle tisíciletí a indikátory MDGs

Rozvojové cíle tisíciletí	Indikátory
I. Odstranění extrémní chudoby a hladu	Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) (v %)
	Podíl podvyživených osob (v %)
II. Dosažení základního vzdělání pro všechny	Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny)
	Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let (v %)
III. Prosazování rovnosti pohlaví a posílení role žen ve společnosti	Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce (v %)
	Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle United Nations, Millenium Development Goals (2015)

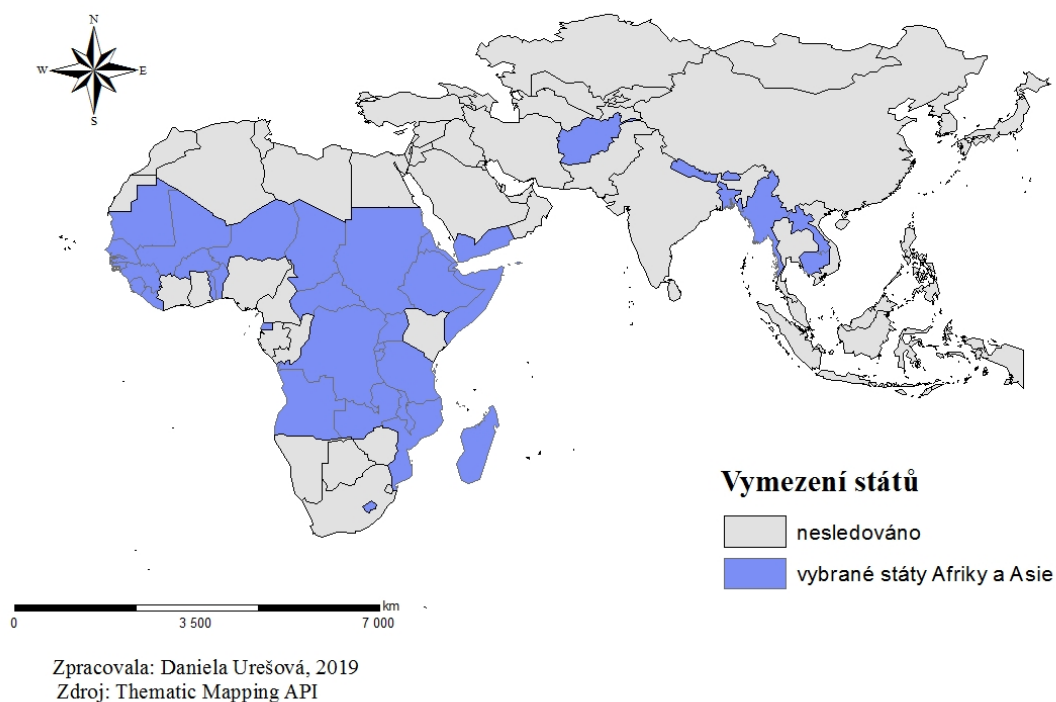
Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

6.1 Vybrané státy Afriky a Asie

Vybrané státy Afriky a Asie byly vybrány z kategorie nejméně rozvinuté státy, Least Developed Countries (LDCs). LDCs jsou jedny z ekonomicky nejslabších a nejchudších zemí. Bylo vybráno celkem 41 zemí Afriky a Asie z LDCs, s kterými bude pracováno. Země jsem vybrala na základě skupiny nejméně rozvinutých zemí dle klasifikace OSN. Pro zařazení zemí do LDCs existují tři kritéria, které jsou přezkoumávány u zemí každé tři roky (United Nations, 2019a).

VYBRANÉ STÁTY AFRIKY A ASIE Z KATEGORIE LDCs DLE OSN

- Země Afriky: Angola, Benin, Burkina Faso, Burundi, Čad, Demokratická republika Kongo, Džibutsko, Eritrea, Etiopie, Gambie, Guinea, Guinea-Bissau, Komory, Lesotho, Libérie, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauritanie, Mosambik, Niger, Rwanda, Rovnicková Guinea, Senegal, Sierra Leone, Somálsko, Středoafrická republika, Súdán, Svatý Tomáš a Princův ostrov, Tanzanie, Togo, Uganda, Zambie
- Země Asie: Afghánistán, Bangladéš, Bhútán, Jemen, Kambodža, Laos, Myanmar, Nepál

Mapa 1: Vybrané státy Afriky a Asie z kategorie LDCs dle OSN (2000)

6.2 Vymezení sledovaného období

Práce analyzuje data z roku 1990 a srovnává je s rokem 2015. Rozvojové cíle tisíciletí byly přijaty roku 1990 a rok 2015 představuje mezní termín pro naplnění Rozvojových cílů tisíciletí. Výjimku představují data, která nebyla dostupná pro rok 1990, a proto bude rok 1990 nahrazen rokem 1991. Jedná se o indikátor podíl podvyživených osob a podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo

zemědělství). Další výjimku představují data, která nebyla dostupná pro rok 1990 a 2015, kdy pro ně bylo zvoleno časové období, které umožnilo získání téměř většiny dat u jednotlivých zemí. U tří indikátorů – počet obyvatel žijících s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den v %), míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny), gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let byl rok 1990 nahrazen obdobím 1990-1995 a rok 2015 obdobím 2010-2015. Nastavení časových období místo jednotlivých roků bylo zvoleno na základě horší dostupnosti dat a snaze o získání informací o vývoji jednotlivých indikátorů ve vybraných zemích.

7 Vybrané indikátory MDGs

Rozvojové cíle tisíciletí stanovují výzvu pro globální společenství. Výzva se týká chudých zemí, které by měly prokázat řádnou správu veřejných věcí a závazek ke snížení chudoby. Týkají se také bohatých zemí, které by měly dodržet svůj slib v podobě podpory hospodářského a sociálního rozvoje. MDGs upoutaly svět, jedná se o cíle, které jsou měřitelné a zobrazují stav společnosti. MDGs řeší cíle, které vedou k zlepšování blaha obyvatel naší planety (Miniatlas of Millennium Development Goals, 2005).

7.1 Počet lidí s minimálním příjmem

První indikátor značí poměr počtu zaměstnanců na úrovni 1,25 USD za den (PPP v roce 2005) (% populace). Počet lidí, kteří žijí s minimálním příjmem, konkrétně se jedná o 1,25 USD na den v mezinárodních cenách z roku 2005. V důsledku revizí směnných kurzů PPP (parity kupní síly) není možné míru chudoby srovnávat s daty z jiných vydání. Výsledek uvádí, kolik % populace žije s méně než 1,25 dolaru na den.

Na základě odhadů chudoby z hlediska regionální či celostátní úrovně jsou vypočítávány opatření, které umožňují dané zemi efektivnější boj s chudobou. Údaje o chudobě jsou dostupné pouze u zemí s nízkými a středními příjmy, které mohou žádat o úvěr od Světové banky (World Bank, 2011).

Právě většina světové populace žije v zemích se středním příjmem. Jedná se o 75% populace. Pokud bychom sečetli země se středním a vysokým příjmem, vyšlo by nám 91% světové populace (Rosling, 2018).

V oblasti chudoby je velmi obtížná dostupnost dat a nízká kvalita údajů týkající se chudoby zejména v menších státech, nestabilních státech, zemích s nízkými či středními příjmy. Problematika nedostatku či neúplné kvality dat podněcuje k obavám, zda je chudoba opravdu snižována. Příjem je obtížně měřitelný pojem, který se z časového hlediska mění. Srovnání mezi státy není jednoduché, protože jednotlivé země mají různé představy o chudobě a různě chápou pojem chudoba.

Blahobyt lidí, kteří žijí v odlišných zemích lze měřit za pomoci společného měřítka, u kterého je nezbytná úprava pro rozdíly v kupní síle měn. Běžně využívaný standard

byla částka 1 USD na den pro rok 1985, stanovený v mezinárodních cenách a upravený na místní měnu s použitím parity kupní síly (PPP). Tento standard byl stanoven pro Světovou rozvojovou zprávu v roce 1990, v této době představoval hranici chudoby zemí s nízkými příjmy. V souvislosti s vývojem společnosti a rozdílných nákladech pro život na planetě je linie mezinárodní chudoby pravidelně aktualizována dle údajů o cenách PPP. Další hranice chudoby byla změněna na 1,25 USD na den pro rok 2005 dle PPP, aktualizovaný v roce 2008. Hranice chudoby byla navýšena v roce 2011 na 1,90 USD na den dle PPP, která byla aktualizována v roce 2015. Hranice chudoby ve výši 3,20 USD na den je stanovena od charakteristických národních hranic chudoby pro země s nižšími středními příjmy. A hranice chudoby ve výši 5,50 USD na den je dána pro země s horním středním příjmem. Současná hranice extrémní chudoby představuje hodnotu 1,90 USD na den dle PPP pro rok 2011 (World Bank, 2011).

7.2 Podíl podvyživených osob

Indikátor podíl podvyživených osob představuje hlavní ukazatel Organizace OSN pro výživu a zemědělství. Indikátor měří podíl obyvatelstva, který má kalorický příjem, který je nedostatečný pro splnění minimálního energetického požadavku nezbytný pro daného jedince (Our World in Data, 2019).

Nedostatečný příjem potravin je důsledkem podvýživy. Jedná se o nízký přísun energie z potravin, chřadnutí, zakrslost, podváhu a nízký body mass index. Body Mass Index je index tělesné hmotnosti, který je používán pro klasifikaci podváhy, nadváhy či různého stupně obezity. Energetický deficit způsobuje větší náchylnost k onemocnění a může být příčinou pro předčasné úmrtí (Jeníček, Foltýn, 2003).

Dle Jeřábka et al. (2008) globální změny klimatu zapříčiní stoupající hladinu oceánu, která připraví zemědělce o oblast úrodné delty Nilu, Nigeru či Mekongu a dalších rozsáhlých oblastí. Dojde ke změně pravidelných sezónních dešťů, které změní úrodné oblasti ve vyprahlou poušť. Následujícím důsledkem bude neúroda, hlad a chudoba.

7.3 Míra dokončeného primárního vzdělání

Indikátor s názvem – Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, obě pohlaví (% příslušné věkové skupiny). Míra primárního absolvování či poměr příjmu k poslednímu stupni základního vzdělání představuje počet nových studentů (počet zápisů mínus počet studentů, kteří opakují) v posledním ročníku základního vzdělávání bez ohledu na věk studentů, děleno počtem obyvatel ve věku při vstupu do posledního ročníku základního vzdělávání. Míra dokončeného primárního vzdělávání je základní ukazatel pro výkonnost vzdělávacího systému a pokrytí vzdělávacího systému a dosaženého vzdělání studentů. Všechna získaná data jsou mapována v Mezinárodní standardní klasifikaci vzdělávání (ISCED), díky které je umožněno následné srovnání vzdělávacích programů na mezinárodní úrovni (World Bank, 2019a).

7.4 Gramotnost mládeže ve věku 15-24 let

Indikátor gramotnost mládeže ve věku 15-24 let (v %) určuje míru gramotnosti mládeže, procento lidí ve věku 15-24 let, kteří mohou číst a psát s porozuměním krátkého jednoduchého prohlášení o své každodenní aktivitě, o svém životě. Míra gramotnosti poskytuje výsledný ukazatel pro hodnocení dosaženého vzdělávání. Získané data mohou sloužit pro predikci kvality budoucí pracovní síly a mohou sledovat účinnost vzdělávacího systému. Vysoká míra gramotnosti dokazuje schopný vzdělávací systém, který umožňuje kvalitní vzdělávání mládeže. Vzdělání obyvatel umožňuje intelektuální, sociální a ekonomický růst a rozvoj. Míra gramotnosti mládeže zaznamenala růst, rozvoj a pokrok ve vzdělání. Míra gramotnosti mládeže ve věku 15-24 let stanovuje výsledky primárního vzdělávání za posledních 10 let. Indikátor je podíl obyvatel, které prošlo základním vzdělávacím systémem a získalo základní dovednosti (World Bank, 2019b).

7.5 Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce

Indikátor – Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce (v %). Míra participace pracovních sil stanovuje podíl populace ekonomicky aktivních, obyvatelé starších 15 let. Údaje, který byly získány odpovídají „modelovaným odhadům ILO“.

Ekonomicky aktivní obyvatelé jsou všichni, kteří v určeném období dodávají práci pro výrobu zboží a služeb. Míra účasti žen na trhu práce není srovnatelná s mírou účasti mužů na trhu práce, míra účasti mužů dosahuje vyšších výsledků. Ve většině zemí s nízkými příjmy ženy zastávají nejvíce práci v zemědělství, na rodinných farmách či v rodinných firmách nebo se starají o domácnost. V zemích s vysokými příjmy se zvyšuje počet žen, které mají dokončené vysokoškolské vzdělání, které ženám umožňuje kvalifikovanější a fyzicky méně náročnou práci, lepší platové ohodnocení. V mnoha zemích jsou ženy stále méně placeny než muži za stejnou práci. Počet zaměstnaných žen se v průběhu roku může měnit z důvodu sezonních prací, kdy lidé odcházejí a přicházejí (World Bank, 2018).

7.6 Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství

Indikátor s názvem podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) stanovuje počet žen, které jsou zaměstnány v nezemědělském sektoru, jsou zaměstnány v odvětví průmyslu a služeb (UNDP, 2019).

Muži s větším pravděpodobností pracují více v odvětví průmyslu než ženy. A ženy jsou častěji zaměstnány ve službách než muži (Our World in Data, 2018).

Hlavní cíl Mezinárodní organizace práce podporu příležitosti pro muže i ženy k získání slušné, důstojné práce s ohledem na svobodu, spravedlnost, bezpečnost a lidská práva. Rovnost mužů a žen je klíčovým faktorem pro dosažení rozvoje (ILO, 2019).

8 Vyhodnocení analýzy

Výsledky jednotlivých indikátorů MDGs (MDGs 1–3) jsou uvedeny v tabulce 4 a tabulce 5. Tabulka 4 zobrazuje výsledky indikátorů pro rok 1990, výjimkou jsou indikátory - Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) a podíl podvyživených osob. Pro tyto indikátory nebyla dostupná data pro rok 1990, proto byl vybrán následující rok, rok 1991. A další výjimkou jsou tři indikátory – počet obyvatel žijících s minimální částkou na den, míra dokončeného primárního vzdělávání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) a gramotnost mládeže ve věku 15-24 let, kdy místo roku 1990 bylo zvoleno časové období 1990 až 1995. V tabulce jsou uvedeny, z jakého roku data pocházejí.

Tabulka 4: Výsledky indikátorů MDGs v letech 1990-1995

Státy	Chudoba a hlad		Základní vzdělání		Rovnost pohlaví	
	Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v % (1990-1995)	Podíl podvyživených osob v % (1991)	Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) v % (1990-1995)	Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let v % (1990-1995)	Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce v % (1990)	Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) v % (1991)
Afghánistán	-	29,5	25,3 (1990)	-	14,78	9,3
Angola	-	63,5	35 (1990)	-	75,15	40,5
Bangladéš	70,22 (1992)	32,8	46,8 (1990)	43,8 (1990)	23,11	6,0
Benin	-	28,1	19 (1990)	38,3 (1990)	57,35	9,5
Bhútán	-	-	21,1 (1990)	-	51,51	17,9
Burkina Faso	71,17 (1994)	26	19,5 (1990)	19,8 (1990)	76,22	40,9
Burundi	-	-	42 (1990)	53,6 (1990)	90,78	22,8
Čad	-	59,1	16,5 (1990)	17,4 (1993)	64,89	27,8
Dem. rep. Kongo	-	-	51,7 (1990)	-	71,94	33,4

Džibutsko	-	74,8	29 (1990)	-	46,24	36,8
Eritrea	-	-	19 (1994)	-	75,22	28,9
Etiopie	63,2 (1995)	74,8	21 (1990)	33,6 (1994)	66,49	50,5
Gambie	-	13,3	43,5 (1990)	-	44,98	31,8
Guinea	93,74 (1991)	23,2	20 (1990)	-	63,03	42,9
Guinea-Bissau	41,43 (1991)	23,1	9,84 (1990)	48,5 (1990)	65,13	27,8
Jemen	-	28,9	-	60,2 (1994)	16,83	5,5
Kambodža	44,5 (1994)	32,1	46,1 (1994)	-	77,05	42,4
Komory	-	-	49,4 (1990)	71 (1990)	31,56	29,3
Laos	55,68 (1992)	42,8	43 (1990)	71,1 (1995)	79,90	35,6
Lesotho	67,03 (1993)	15,6	59 (1990)	-	68,71	54,7
Libérie	-	27,6	44,2 (1990)	55,1 (1990)	52,80	47,2
Madagaskar	67,07 (1993)	27,3	35 (1990)	-	84,23	44,9
Malawi	-	44,7	29,5 (1990)	63,7 (1990)	76,11	37,4
Mali	85,92 (1994)	16,7	13 (1990)	22,5 (1990)	35,40	44,5
Mauritánie	42,79 (1993)	14,6	29 (1990)	-	29,95	16,8
Mosambik	-	56,1	27 (1990)	45,6 (1990)	87,23	25,3
Myanmar	-	62,6	60,8 (1990)	88,9 (1990)	61,18	45,4
Nepál	-	22,8	50,6 (1990)	47,6 (1990)	80,47	26,5
Niger	72,79 (1992)	27,7	16 (1990)	-	68,13	50,8
Rwanda	-	55,6	43 (1990)	73,2 (1990)	86,78	26,5
Rovníková Guinea	-	-	36,1 (1994)	-	49,42	32,0
Senegal	65,71 (1991)	24,5	43 (1990)	39,5 (1990)	33,38	29,4
Sierra Leone	62,85 (1990)	42,8	39,9 (1990)	-	63,89	51,3
Somálsko	-	-	-	-	20,86	11,2
Středoafriická republika	83,15 (1992)	47,3	30 (1990)	50,3 (1990)	64,55	29,6
Súdán	-	-	-	-	23,45	27,6

Svatý Tomáš a Princův o.	-	22,9	74 (1990)	92,7 (1990)	36,12	35,3
Tanzanie	71,98 (1992)	24,2	55,1 (1990)	81,3 (1990)	82,10	42,8
Togo	-	37,9	36,4 (1990)	-	80,84	54,1
Uganda	71,92 (1992)	23,2	44 (1990)	69,8 (1991)	62,47	32,4
Zambie	61,05 (1991)	33,8	81,6 (1990)	66,4 (1990)	73,83	35,0

Zdroj: vlastní zpracování dle dat FAO (2019), Gapminder (2015), UNDP (2019), World Bank (2011, 2018, 2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Tabulka 5 zobrazuje výsledky indikátorů pro rok 2015. Výjimku představují indikátory - počet obyvatel žijících s minimální částkou na den, míra dokončeného primárního vzdělání a gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let, kdy místo roku 2015 bylo období prodlouženo na 2010 až 2015. V tabulce 5 nalezneme, z jakého roku data pocházejí.

Tabulka 5: Výsledky indikátorů MDGs v letech 2010-2015

Státy	Chudoba a hlad		Základní vzdělání		Rovnost pohlaví	
	Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v % (2010-2015)	Podíl podvyživených osob v % (2015)	Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) v % (2010-2015)	Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let v % (2010-2015)	Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce v % (2015)	Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) v % (2015)
Afghánistán	-	26,8	-	-	18,72	11,3
Angola	-	14,2	47 (2010)	73 (2011)	75,40	43,0
Bangladéš	43,25 (2010)	16,4	98,1 (2015)	88 (2015)	32,40	17,7
Benin	51,61 (2012)	7,5	81 (2015)	-	68,41	55,5
Bhútán	2,38 (2012)	-	96,1 (2015)	-	57,76	32,0

Burkina Faso	-	20,7	62 (2015)	-	58,31	48,5
Burundi	-	-	66,4 (2015)	-	79,87	22,0
Čad	36,52 (2011)	34,4	37,9 (2013)	39 (2015)	64,83	27,9
Dem. rep. Kongo	87,72 (2011)	-	70 (2015)	-	67,54	36,9
Džibutsko	-	15,9	60 (2015)	-	49,15	42,4
Eritrea	-	-	54,3 (2015)	90,1 (2011)	75,38	29,1
Etiopie	36,79 (2011)	32	54 (2015)	-	77,04	59,3
Gambie	-	5,3	69 (2015)	68,1 (2011)	51,04	38,7
Guinea	40,87 (2012)	16,4	63,8 (2014)	31,4 (2010)	62,97	43,3
Guinea-Bissau	-	20,7	64,3 (2010)	73,2 (2011)	65,33	29,2
Jemen	-	26,1	70,7 (2015)	86,4 (2011)	6,13	4,6
Kambodža	10,05 (2011)	14,2	96 (2015)	92 (2015)	80,82	50,3
Komory	-	-	77,7 (2014)	86 (2011)	35,56	35,3
Laos	30,26 (2012)	18,5	102 (2015)	92 (2015)	76,80	47,2
Lesotho	56,22 (2010)	11,2	76 (2015)	-	59,09	48,4
Libérie	-	31,9	59 (2014)	-	53,95	48,8
Madagaskar	87,67 (2010)	33,0	69 (2015)	-	83,52	53,1
Malawi	72,16 (2010)	20,7	76,9 (2015)	73 (2015)	72,35	32,0
Mali	50,61 (2010)	5	51 (2015)	49 (2015)	60,37	43,0
Mauritánie	-	5,6	68 (2015)	69 (2011)	30,89	20,1
Mosambik	-	25,3	48 (2015)	71 (2015)	82,82	30,5
Myanmar	-	14,2	87,3 (2015)	96,1 (2011)	51,76	42,0
Nepál	23,74 (2010)	7,8	105 (2015)	82,3 (2011)	82,28	31,3
Niger	40,81 (2011)	9,5	64,7 (2015)	-	67,54	50,5
Rwanda	63,02 (2011)	31,6	62 (2015)	77,3 (2010)	86,13	35,5
Rovníková Guinea	-	-	41 (2015)	98,1 (2011)	56,11	31,5
Senegal	34,06	10	59	-	45,02	35,7

	(2011)		(2015)			
Sierra Leone	56,63 (2011)	22,3	58 (2015)	61 (2011)	57,22	51,5
Somálsko	-	-	-	-	18,47	11,9
Středoafriická republika	-	47,7	42,6 (2015)	65,6 (2011)	63,39	30,1
Súdán	-	-	60 (2015)	87,3 (2011)	23,62	27,1
Svatý Tomáš a Princův o.	43,53 (2010)	6,6	83,2 (2015)	-	41,14	39,1
Tanzanie	43,48 (2012)	32,1	72,4 (2013)	86 (2015)	79,54	44,3
Togo	52,46 (2011)	11,4	83 (2015)	79,9 (2011)	76,09	53,1
Uganda	37,78 (2013)	25,5	54,9 (2015)	87,4 (2010)	66,42	38,8
Zambie	74,32 (2010)	47,8	78,7 (2013)	-	70,10	37,6

Zdroj: vlastní zpracování dle dat FAO (2019), Gapminder (2015), UNDP (2019), World Bank (2011, 2018, 2019)

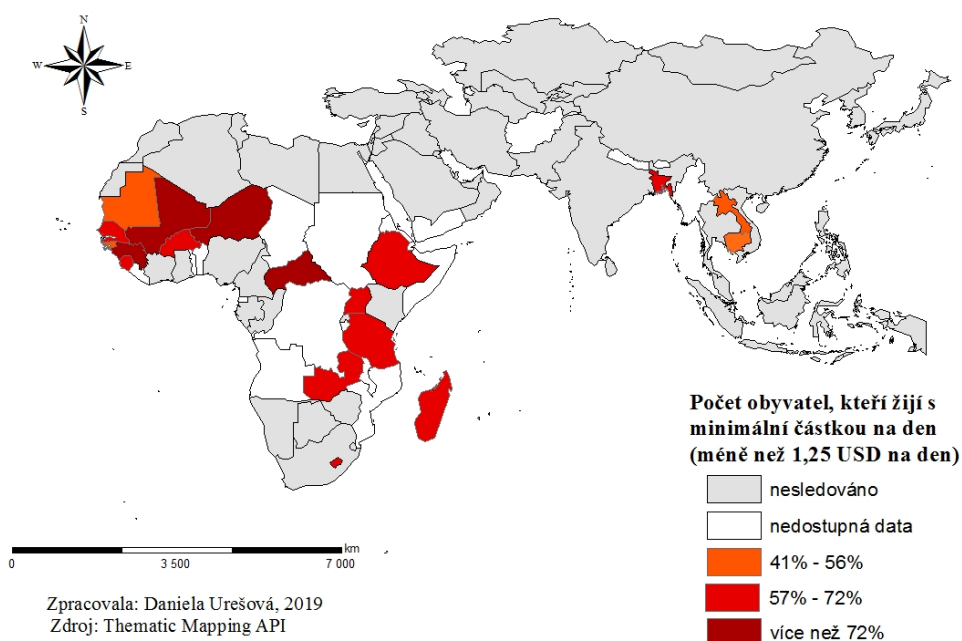
Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

VYHODNOCENÍ INDIKÁTORU – Počet lidí s minimálním příjmem

Data pro tento indikátor byla velmi obtížně dostupná. Pro rok 1990 a pro rok 2015 bylo velmi málo dostupných dat. Proto místo roku 1990 bylo zvoleno období 1990 až 1995 a pro rok 2015 bylo zvoleno období 2010 až 2015. Období byla prodloužena z důvodu větší dostupnosti dat, které umožní srovnání indikátorů mezi jednotlivými státy. U 27 zemí nebylo možné zhodnotit, zda splnily cíle či ne, protože nebyla dostupná data pro období 1990-1995 a 2010-2015. První úkol rozvojové cíle číslo jedna byl snížit počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (1,25 USD na den) na polovinu. Úkol splnily 2 státy a to Guinea a Kambodža, které snížily počet obyvatel žijících s minimální částkou na den na polovinu. U dvou států – Madagaskaru a Zambie dokonce došlo k zvýšení počtu obyvatel žijících s minimální částkou na den. Avšak musíme zohlednit, že se nejedná o vývoj z roku 1990 do roku 2015.

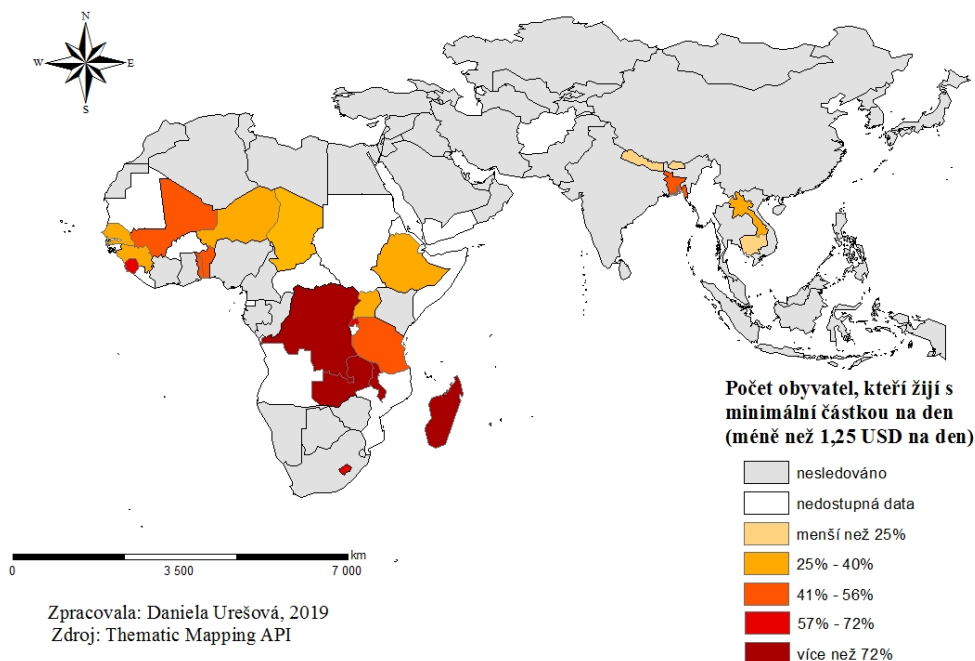
Mapa 2 a mapa 3 znázorňuje pomocí kartogramu počet obyvatel žijících s minimální částkou na den 1, 25 USD dle PPP pro rok 2005 ve vybraných státech Afriky a Asie. Největší počet obyvatel žijících s minimální částkou na den v období 2010-2015 nalezneme v Demokratické republice Kongo s hodnotou 87,72 %, dále vysoký počet

obyvatel žijících s minimální částkou na den nalezneme v státě Madagaskar, Zambie a Malawi. Naopak nejnižší počet obyvatel, kteří s minimální částkou na den v letech 2010-2015 nalezneme u státu Bhútán s hodnotou 2,38 %. Můžeme vidět, že k největšímu úbytku počtu obyvatel s minimální částkou na den došlo u státu Guinea o 52,87 %. A k největšímu nárůstu u státu Madagaskar, kdy se počet zvýšil z 67,07 % na 87,67 %.

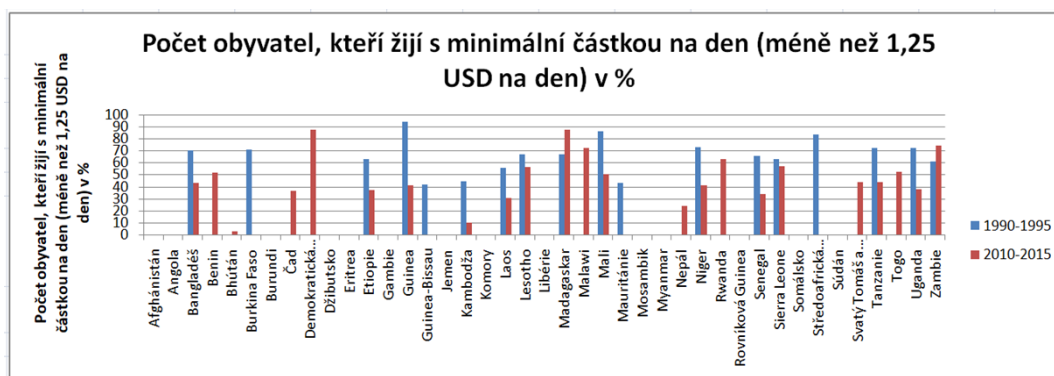
Mapa 2: Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v roce 1990 (1995)

Poznámka: Data pochází z období 1990-1995.

Mapa 3: Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v letech 2015 (2010)

Poznámka: Data pochází z období 2010-2015.

Obrázek 2: Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v letech 1990-1995 a 2010-2015

Zdroj: vlastní zpracování dle Gapminder (2005)

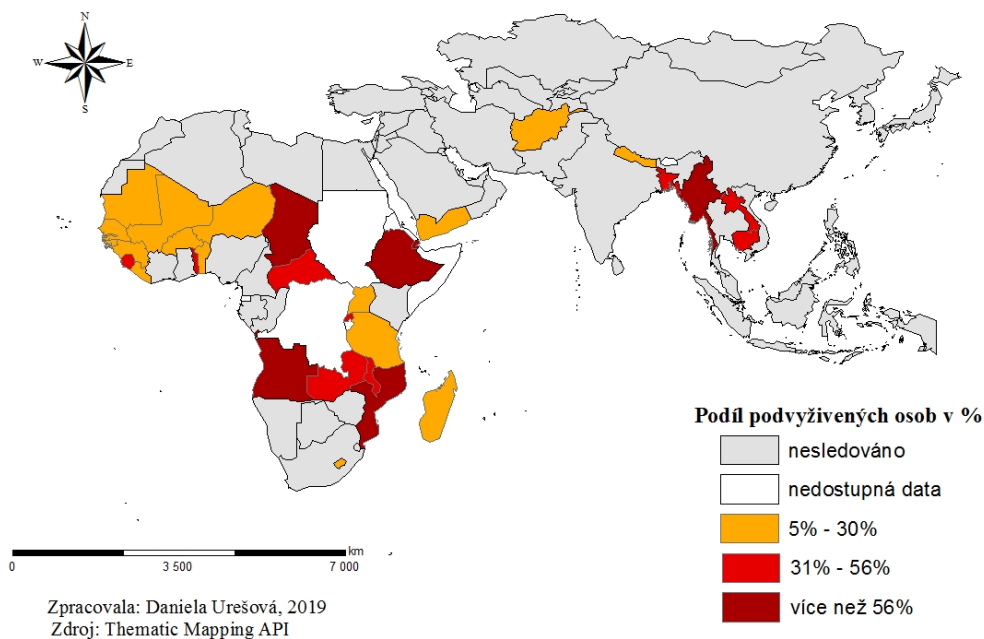
Zpracovala: Daniela Uřešová, 2019

VYHODNOCENÍ INDIKÁTORU – Podíl podvyživených osob (v %)

Data pro rok 1990 nebyla dostupná, proto byl zvolen následující rok, rok 1991. Data nebyla získána pro státy – Bhútán, Burundi, Demokratická republika Kongo, Eritrea, Komory, Rovnicková Guinea, Sierra Leone, Somálsko, Súdán. Úkol číslo jedna u prvního rozvojového cíle stanovoval snížení podílu podvyživených obyvatel do roku 2015 na polovinu. Celkem splnění úkolu dosáhlo 18 států, které snížily podíl obyvatel trpících podvýživou na polovinu. Úkol nesplnilo 15 států, z nichž u 6 států konkrétněji Libérie, Madagaskar, Středoafriická republika, Tanzanie, Uganda a Zambie se od roku 1991 navýšili počet obyvatel trpících podvýživou.

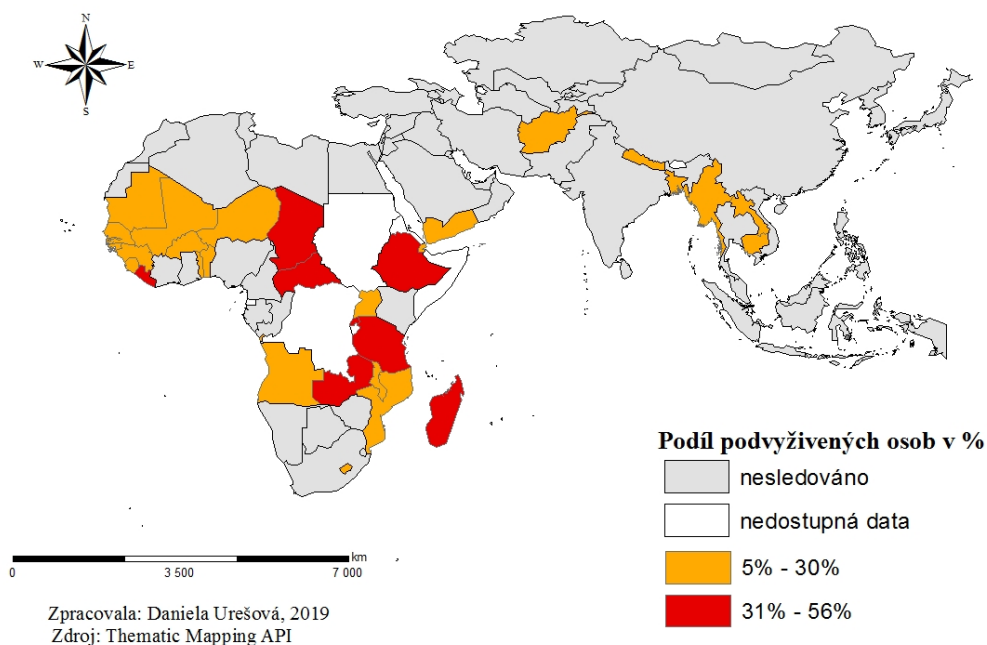
Mapa 4 a mapa 5 ukazuje prevalenci podvýživy vybraných států Afriky a Asie. Největší podíl podvyživených nalezneme u států Afriky. Můžeme vidět, že u většiny států došlo k snížení počtu podvyživených osob. Výjimkou jsou tyto státy – Libérie, Madagaskar, Středoafriická republika, Tanzanie, Uganda, u kterých došlo k nárůstu hodnot z roku 1991 k roku 2015.

Obrázek 3 znázorňuje podíl podvyživených z celkové populace vyjádřeno v % v roce 1991 a roce 2015. Na obrázku 3 můžeme vidět, že k největšímu progresu došlo u státu Džibutsko, které z roku 1991 snížilo počet podvyživených o 59%. U státu Zambie naopak došlo k navýšení počtu podvyživených o 14%.

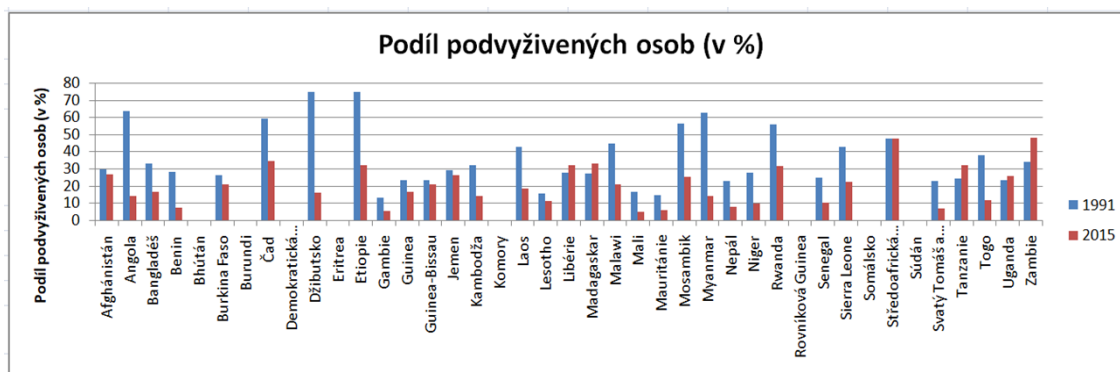

Mapa 4: Podíl podvyživených osob (v %) v roce 1991

Poznámka: Z hlediska nedostupnosti dat pro rok 1990 byl zvolen následující rok, rok 1991.

Mapa 5: Podíl podvyživených osob (v %) v roce 2015

Obrázek 3: Podíl podvyživených osob v roce 1991 a 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle FAO (2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

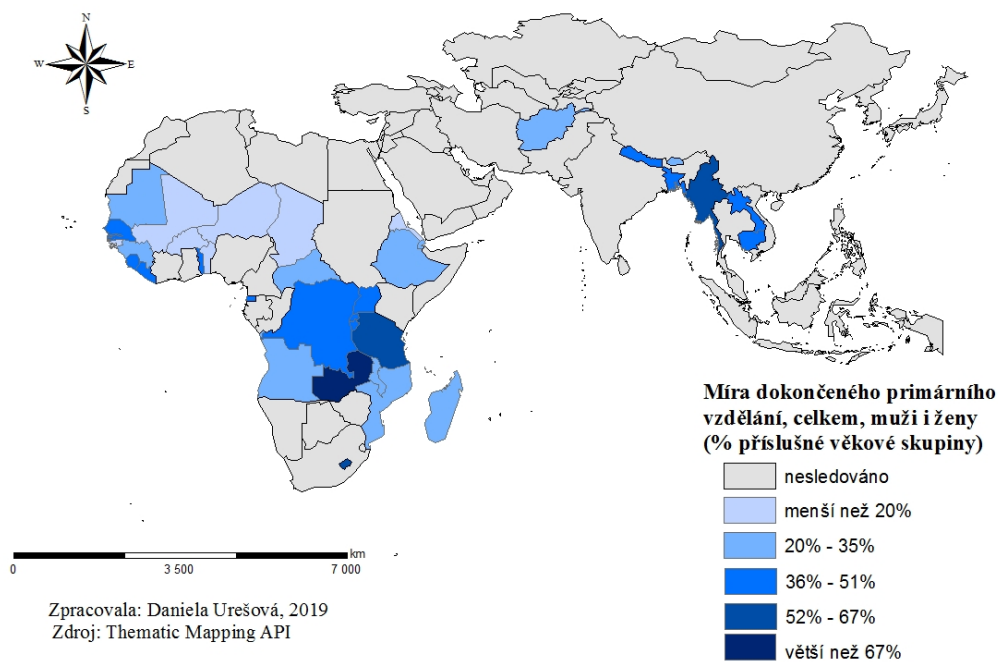
VYHODNOCENÍ INDIKÁTORU – Míra dokončeného primárního vzdělání

Data pro indikátor nebyla dostupná pro všechny země pro rok 1990 a 2015, proto bylo zvoleno náhradní časové období pro získání většiny dat pro vybrané státy. Rok 1990 byl prodloužen na 1990-1995 a rok 2015 byl prodloužen na 2010-2015. U druhého rozvojového cíle byl stanoven první úkol, který měl dosáhnout zvýšení počtu obyvatel, kteří mají dokončené primární vzdělání. Pro 4 státy nebyla dostupná data a to pro Afghánistán, Jemen, Somálsko a Súdán. Úkol splnilo 36 států, u těchto států došlo navýšení počtu osob s dokončeným primárním vzděláním. Je nutné zohledňovat, že data nebyla dostupná pro rok 1990 a 2015.

Mapa 6 a 7 vyznačuje počet obyvatel, které dokončili primární vzdělání. Země s největší mírou dokončeného vzdělání v roce 2010-2015 přesahují více než 80 % a jedná se o Bangladéš, Bhútán, Kambodžu, Laos, Myanmar, Nepál, Svátý Tomáš a Princův ostrov, Tanzanii, Togo a Zambii. Největší míru dokončeného primárního vzdělání u mužů i žen v období 2010-2015 nalezneme v Nepálu s hodnotou 105 %. Nejmenší míru obyvatel s dokončeným primárním vzděláním v období 2010-2015 nalezneme v Čadu s hodnotou 37,9 %.

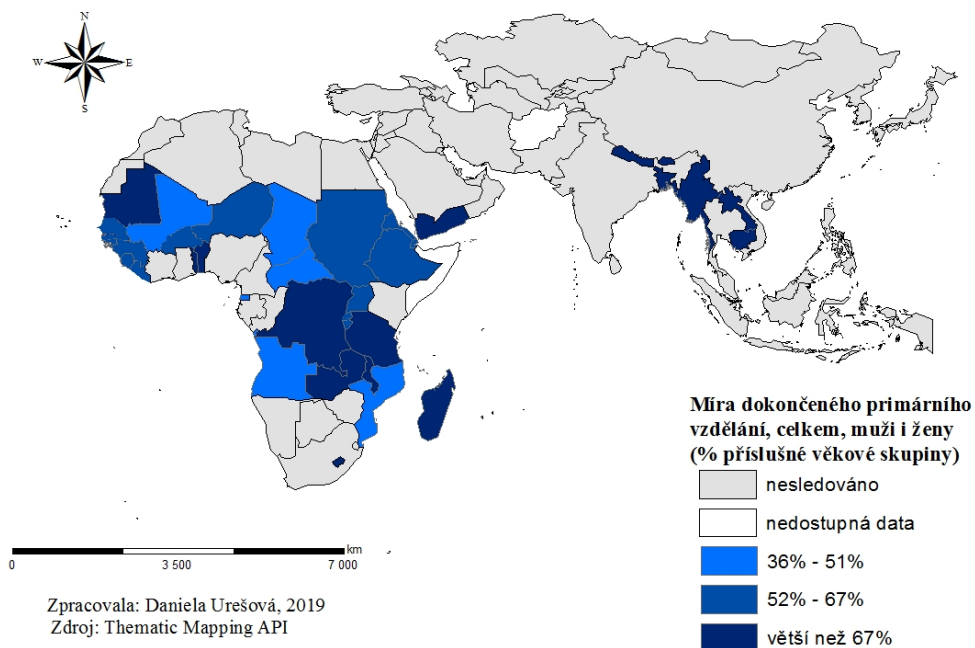
Obrázek 4 vyznačuje změnu v míře dokončeného primárního vzdělání v letech 1990-1995 a 2010-2015. Můžeme vidět, že u zemí, kde byla získána data pro rok 1990 i 2015, došlo k zvýšení míry dokončeného primárního vzdělání. Jedinou výjimku

představuje Zambie, kde došlo k snížení míry o 2,9 %. K největšímu nárůstu došlo u Bhútánu, kdy byla míra zvýšena o 59,9%.

Mapa 6: Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) v roce 1990 (1995)

Poznámka: Data pochází z období 1990-1995.

Mapa 7: Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) v roce 2015 (2010)

Poznámka: Data pochází z období 2010-2015.

Obrázek 4: Míra dokončeného primárního vzdělání v letech 1990-1995 a 2010-2015

Zdroj: vlastní zpracování dle Gapminder (2019)

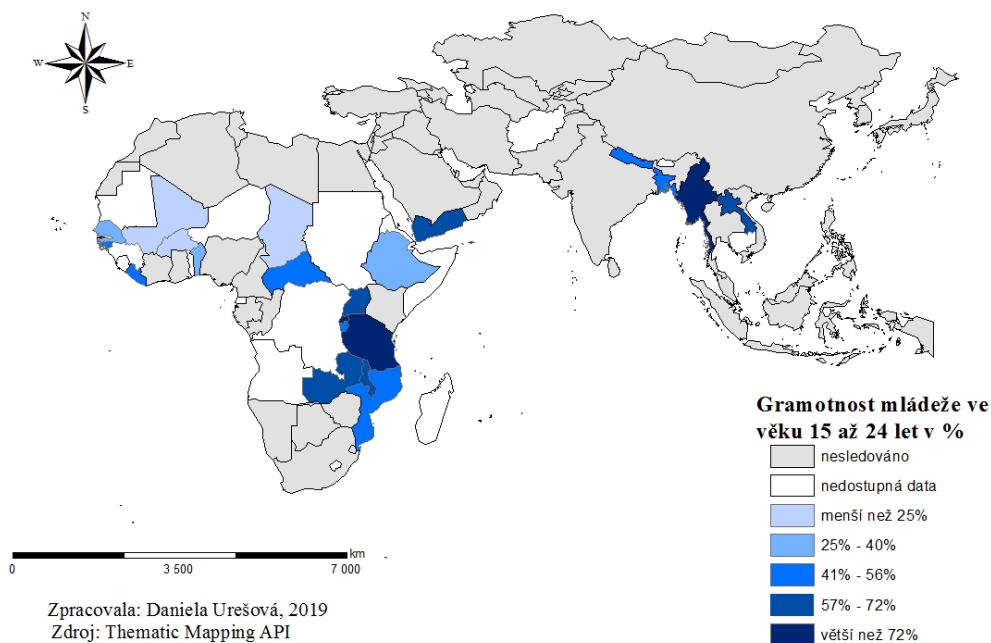
Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

VYHODNOCENÍ INDIKÁTORU – Gramotnost mládeže ve věku 15-24 let

Pro tento indikátor byla data velmi obtížně dostupná pro rok 1990 a 2015. Místo roku 1990 bylo zvoleno období 1990-1995 a pro rok 2015 období 2010-2015 pro získání dat pro většinu států. U druhého rozvojového cíle druhý úkol představuje zvýšení gramotnosti mládeže ve věku 15-24 let. Data nebyla dostupná pro 26 zemí, dostupnost dat u těchto zemí neumožňuje sledovat, zda dané země splnily či nesplnily tento úkol. Úkol celkem splnilo 15 států. Na hodnocení plnění úkolu je nutné brát ohled na nedostupnost dat pro rok 1990 a 2015.

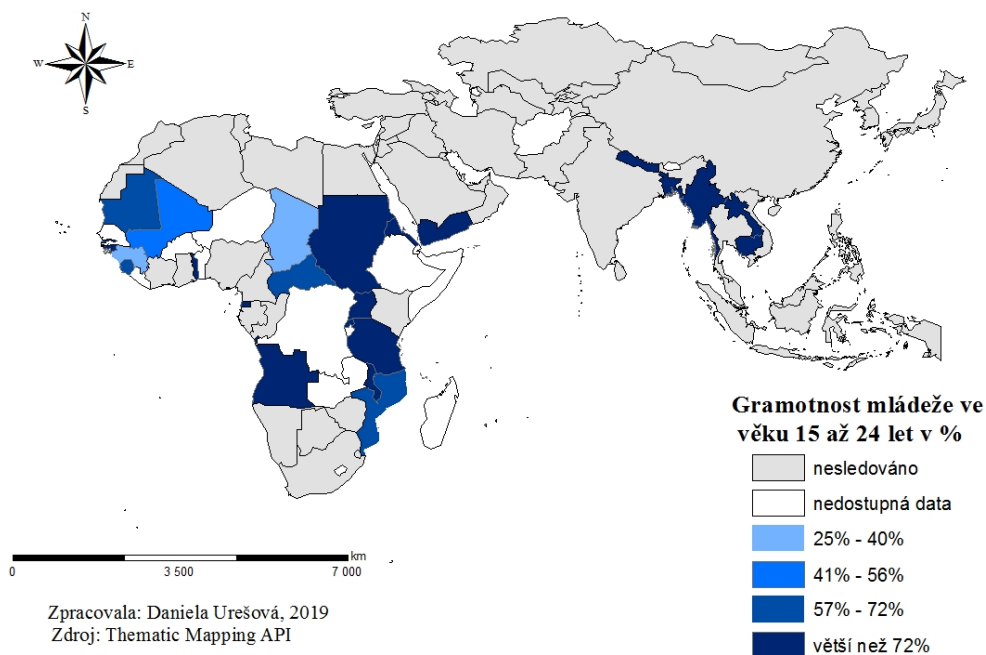
Na mapě 8 a 9 je znázorněna gramotnost mládeže ve věku 15-24 let. V roce 2015 (2010) do kategorie více než 85% můžeme zařadit Bangladéš, Eritreu, Jemen, Komory, Laos, Myanmar, Rovnickovou Guineu, Súdán, Tanzanii a Ugandu. Nejvyšší gramotnost byla zaznamenána ve státu Rovnicková Guinea s hodnotou 98,1 %. Nejnižší gramotnost naopak nalezneme ve státu Guinea s hodnotou 31,4 %.

Obrázek 5 znázorňuje vývoj gramotnosti mládeže ve věku 15 až 24 let v období 1990-1995 a 2010-2015. U států, pro které byla dostupná data došlo k zvýšení gramotnosti mládeže z roku 1990 (1995) k roku 2015 (2010). K největšímu nárůstu gramotnosti u mládeže ve věku 15 až 24 let došlo u státu Bangladéš o 44,2 %.

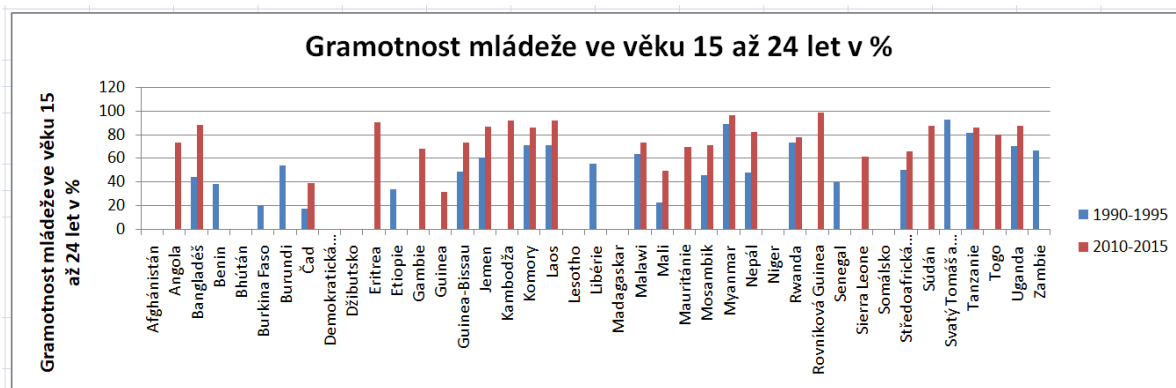
Mapa 8: Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let (v %) v roce 1990 (1995)

Poznámka: Data pochází z období 1990-1995.

Mapa 9: Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let (v %) v roce 2015 (2010)

Poznámka: Data pochází z období 2010-2015.

Obrázek 5: Gramotnost mládeže ve věku 15-24 let v letech 1990-1995 a 2010-2015

Zdroj: vlastní zpracování dle Gapminder (2005)

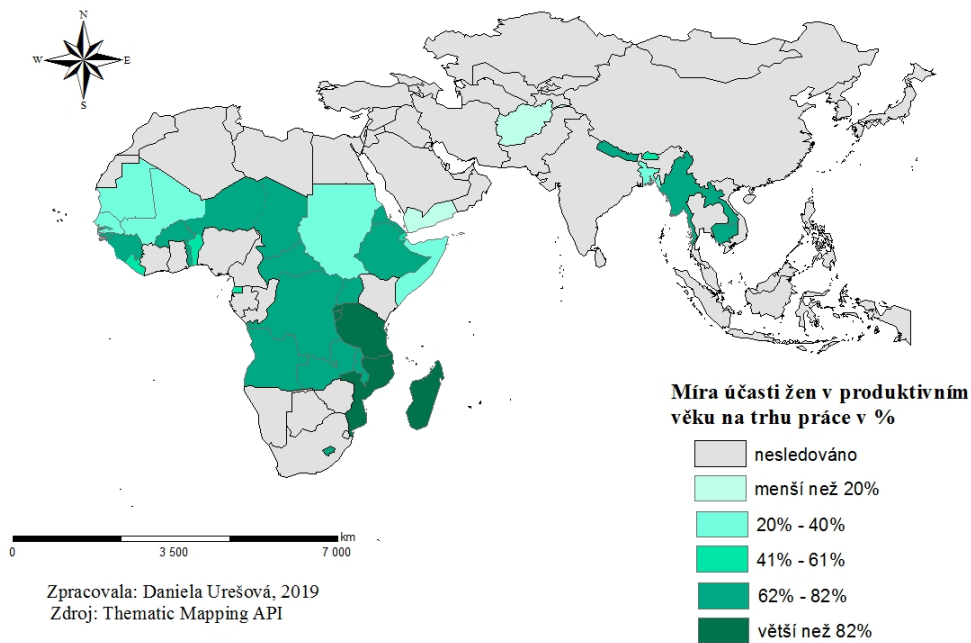
Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

VYHODNOCENÍ INDIKÁTORU – Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce

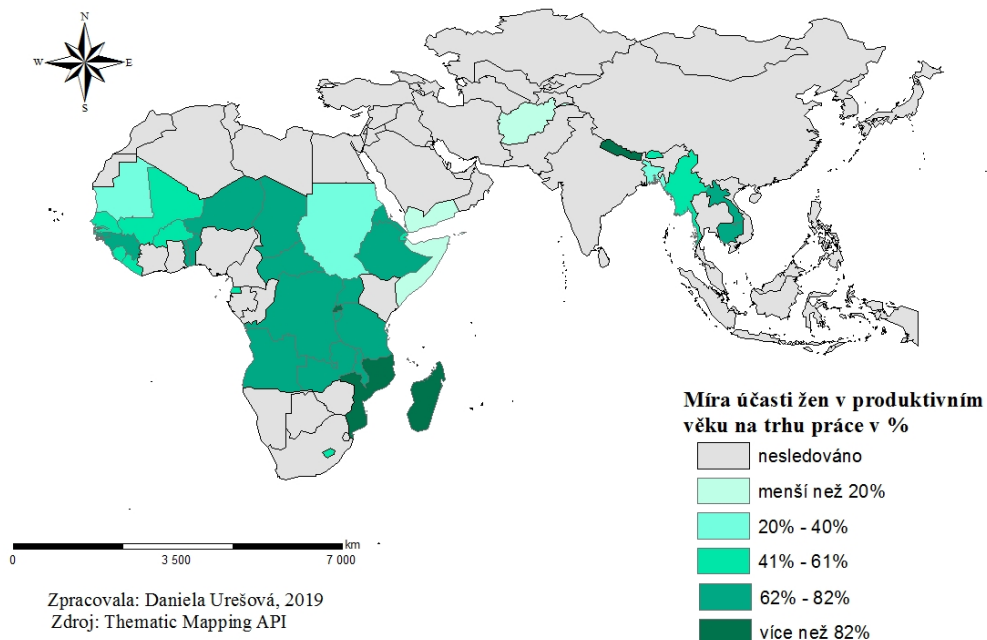
Indikátor míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce je podíl populace ve věku 15 let a starší, které je ekonomicky aktivní. U třetího rozvojového cíle byl stanoven úkol, který stanovuje eliminaci generových rozdílů a zlepšení postavení žen. Úkol splnila více než polovina států konkrétněji 21 států. A u 20 států došlo k snížení míry účasti žen v produktivním věku na trhu práce.

Na mapě 10 a na mapě 11 je zobrazena míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce. V roce 1990 do kategorie více než 82 % spadalo 5 států – Burundi, Madagaskar, Mosambik, Rwanda, Tanzanie. V roce 2015 se počet této kategorie snížil na 4 státy – Madagaskar, Mosambik, Nepál a Rwandu. Největší míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce v roce 2015 dosahuje v Rwandě 86,13 %. Naopak nejnižší míru nalezneme v roce 2015 v Jemenu s hodnotou 6,13 %.

Na obrázku 6 je zobrazena míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce pro rok 1990 a 2015. K největšímu nárůstu míry došlo z hodnoty 35,40 % na 60,37 % u státu Mali, kdy nárůst představoval 24,97%. Naopak k největšímu snížení míry došlo z hodnoty 76,22 % na 58,31 % u státu Burkina Faso o 17,91 %.

Mapa 10: Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce (v %) v roce 1990

Mapa 11: Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce (v %) v roce 2015

Obrázek 6: Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce v roce 1990 a 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle World Bank (2018)

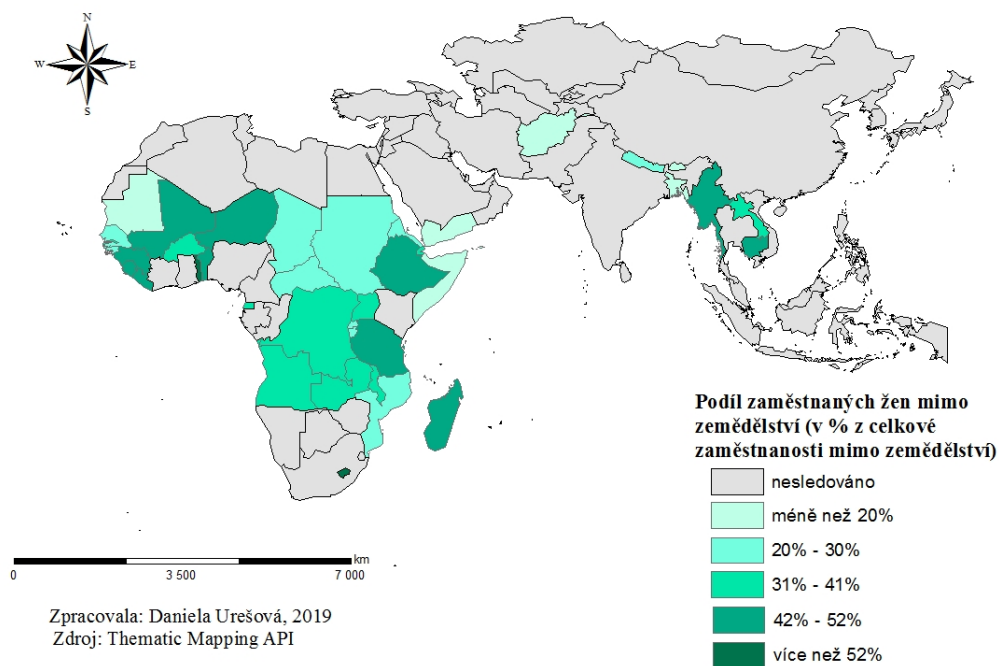
Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

VYHODNOCENÍ INDIKÁTORU – Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství

Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) jedná se o podíl zaměstnaných žen v nezemědělském sektoru, který zahrnuje odvětví průmyslu a zemědělství. Z hlediska nedostupnosti dat pro rok 1990 byl zvolen následující rok, rok 1991. U třetího rozvojového cíle byl stanoven úkol, který stanovuje eliminaci generových rozdílů a zlepšení postavení žen. Tento úkol splnilo 31 států, u kterých došlo k zvýšení podílu zaměstnaných žen v nezemědělském sektoru a u 10 států došlo k snížení hodnot.

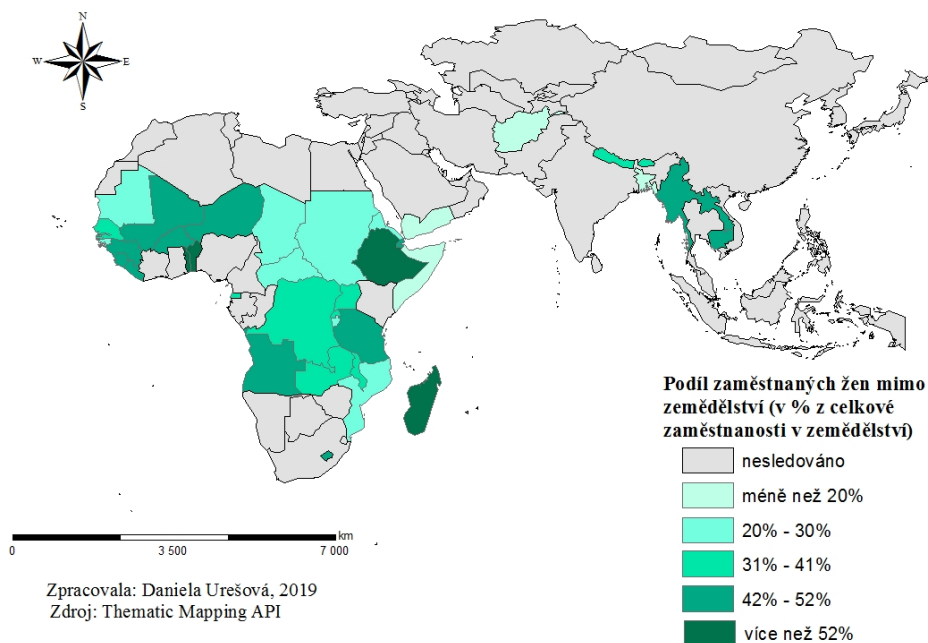
Na mapě 12 a 13 je znázorněn podíl zaměstnaných žen v nezemědělském sektoru pro 41 států pro rok 1991 a 2015. Podíl, který přesahuje více, než 50 % v roce 2015 nalezneme u Beninu, Etiopie, Kambodži, Madagaskaru, Nigeru a Toga. Nejvyšší podíl zaměstnaných žen v nezemědělském sektoru v roce 2015 byl zaznamenán u Etiopie v hodnotě 59,3 %. Naopak nejnižší podíl zaměstnaných žen v nezemědělském sektoru byl zaznamenán u Jemenu a to 4,6 % dále u Afghánistánu 11,3 % a 11,9 % v Somálsku.

Na obrázku 7 je zobrazen podíl zaměstnaných žen v nezemědělském sektoru pro rok 1991 a 2015, kdy se hodnoty u jednotlivých zemí příliš neliší v roce 1991 a 2015. K největšímu nárůstu hodnoty z roku 1991 na rok 2015 došlo u Bhútánu o 14,1 %. K největšímu poklesu hodnoty o velikosti 5,4 % v Malawi.

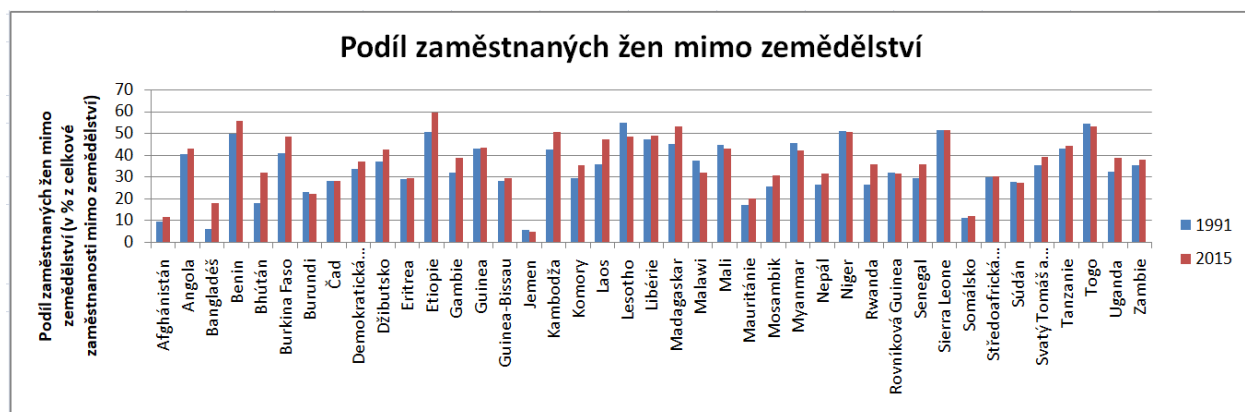

Mapa 12: Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) v roce 1991

Poznámka: Z hlediska nedostupnosti dat pro rok 1990 byl zvolen následující rok, rok 1991.

Mapa 13: Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) v roce 2015

Obrázek 7: Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství v roce 1991 a 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle UNDP (2019)

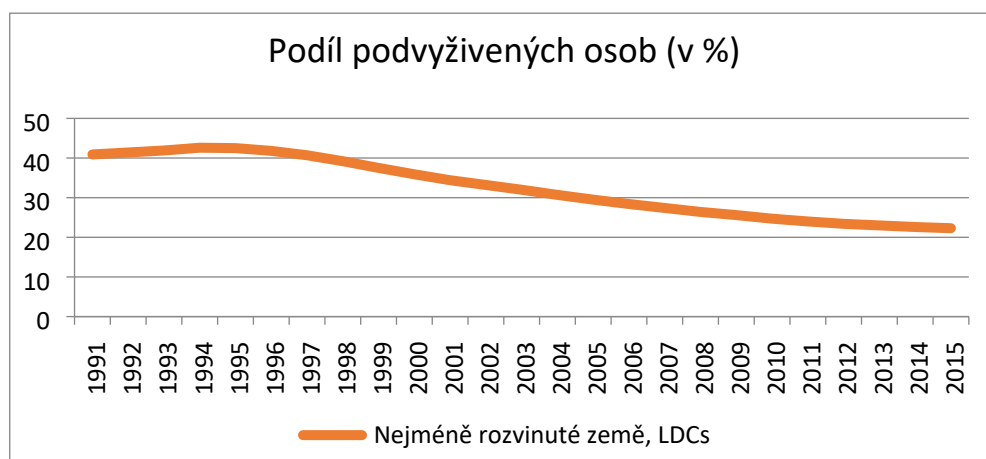
Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

VÝVOJ VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ V NEJMÉNĚ ROZVINUTÝCH ZEMÍCH

Vývoj indikátorů v nejméně rozvinutých zemích zahrnuje všechny nejméně rozvinuté země. Jedná se o 47 zemí (World Bank, 2016).

Z hlediska nedostupnosti dat pro některé indikátory, byla zvolena skupina LDCs pro zobrazení vývoje vybraných indikátorů v letech 1990 až 2015. Indikátory pro, které nebyla dostupná data - počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den, míra dokončeného primárního vzdělání, gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let. Jediný indikátor, pro který nebyla dostupná data ani pro skupinu LDCs je podíl obyvatel žijících s minimální částkou na den.

Graf 1 znázorňuje podíl podvyživených osob vyjádřený v procentech v nejméně rozvinutých zemích od roku 1991 až do roku 2015. Roku 1991 podíl dosahoval 40,9 %, který byl do roku 2015 snížen na 22,3 % podílu podvyživených osob. Graf má klesající tendenci, výjimku představuje rok 1992. Z roku 1992 na rok 1993 došlo k zvýšení podílu podvyživených osob z 41,4 % na 41,9 %.

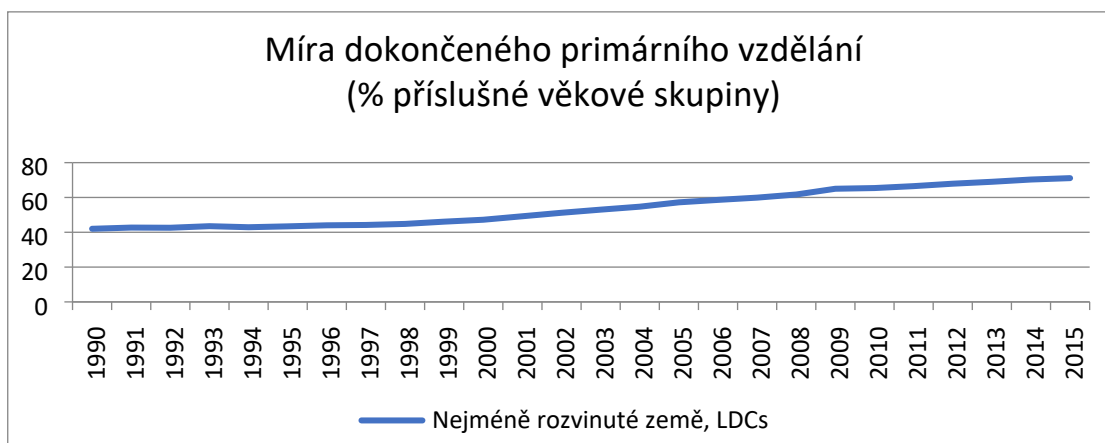
Graf 1: Podíl podvyživených osob (v %) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs

Zdroj: vlastní zpracování dle FAO (2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Poznámka: Data pro rok 1990 nebyla dostupná, proto byl zvolen následující rok, rok 1991.

Na grafu 2 je zobrazena míra dokončeného primárního vzdělání (% příslušné věkové skupiny) v nejméně rozvinutých zemích v letech 1990 až 2015. V roce 1990 dosahovala míra 42 %, která se do roku 2015 zvýšila na 71,1 %. Graf má stoupající tendenci. Výjimkou představuje přechod z roku 1991 na rok 1992, dále rok 1993 na rok 1994, kdy došlo v daných obdobích k poklesu hodnot.

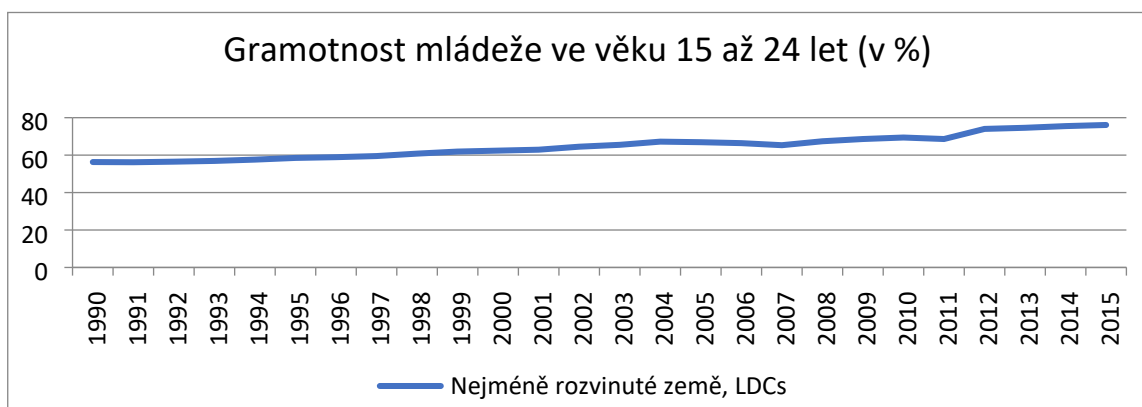

Graf 2: Míra dokončeného primárního vzdělání (% příslušné věkové skupiny) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs

Zdroj: vlastní zpracování dle dat World Development Indicators (2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Graf 3 představuje gramotnost mládeže ve věku 15-24 let vyjádřený v procentech v nejméně rozvinutých zemích světa od roku 1990 do roku 2015. V roce 1990 dosahovala gramotnost 56,3 % a do roku 2015 byla zvýšena na 76,1 %. Graf má stoupající tendenci. K poklesu hodnot gramotnosti došlo z roku 1990 na 1991, z roku 2005 na rok 2006, z roku 2006 na rok 2007 a z roku 2010 na rok 2011.

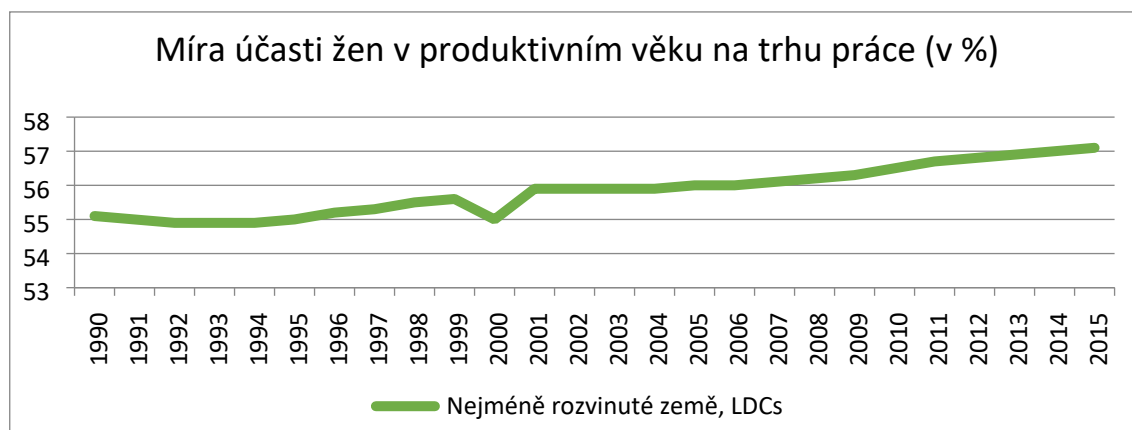

Graf 3: Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let (v %) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs

Zdroj: vlastní zpracování dle dat World Development Indicators (2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Graf 4 znázorňuje míru účasti žen v produktivním věku na trhu práce vyjádřený v procentech v nejméně rozvinutých zemích v letech 1990 až 2015. Roku 1990 hodnota dosahovala 55,1 %, která se do roku 2015 zvýšila o 2 %. Nejvyšší míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce byla dosažena roku 2015 a to 57,1%. Z roku 1999 na rok 2000 došlo k největšímu snížení hodnot z 55,6 % na 55 %.

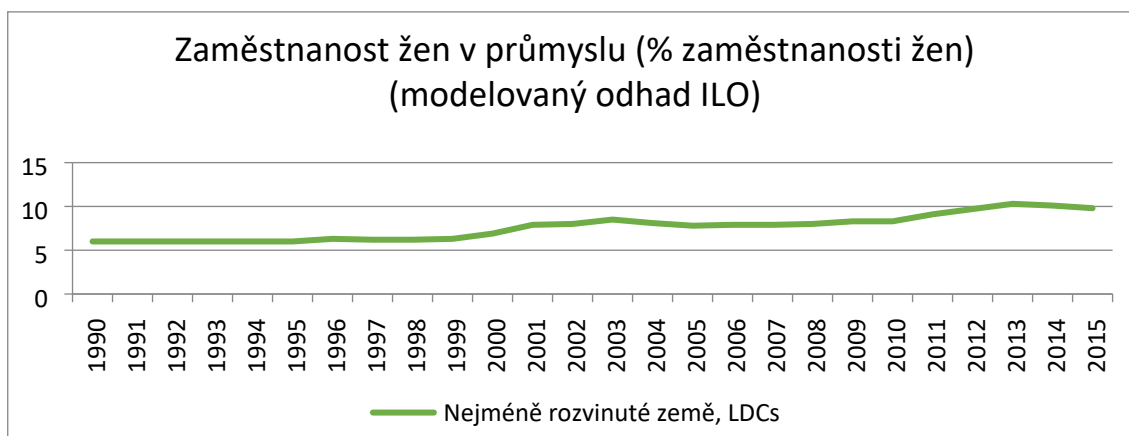

Graf 4: Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce (v %) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs

Zdroj: vlastní zpracování dle dat World Development Indicators (2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Na grafu 5 je znázorněn vývoj zaměstnanosti žen v průmyslu (% zaměstnanosti žen) v letech 1990 až 2015 pro nejméně rozvinuté země. V roce 1990 dosahovala zaměstnanost žen v průmyslu 6 % a do roku 2015 došlo k zvýšení hodnoty na 9,8 %. Největší zaměstnanost žen v průmyslu byla dosažena roku 2013 ve výši 10,3 %.

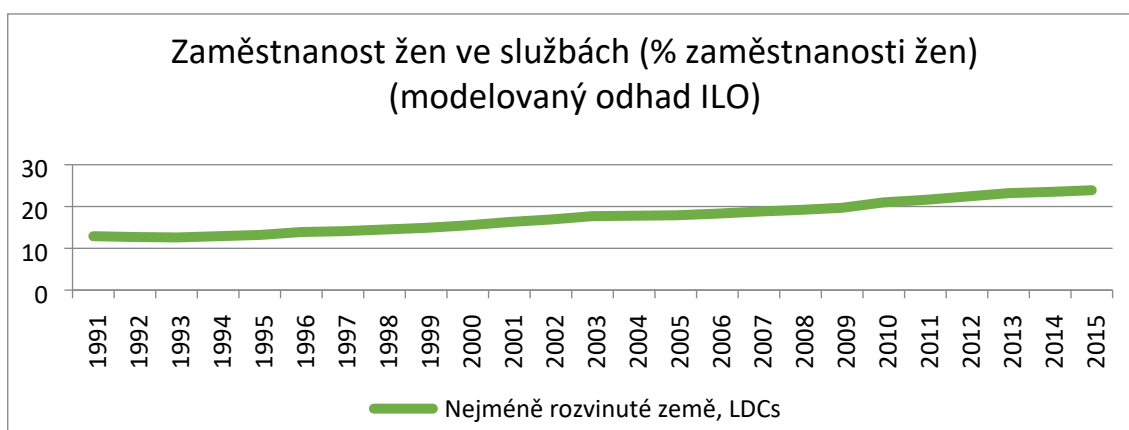

Graf 5: Zaměstnanost žen v průmyslu (% zaměstnanosti žen) (modelovaný odhad ILO) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs

Zdroj: vlastní zpracování dle dat World Development Indicators (2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Graf 6 znázorňuje zaměstnanost žen ve službách (% zaměstnanosti žen) v letech 1991 až 2015 v nejméně rozvinutých zemích. Roku 1991 byla hodnota 12,9 %, která se zvýšila na 23,9 % do roku 2015. Graf má rostoucí tendenci. Výjimku představuje přechod z roku 1991 na rok 1992 a z roku 1992 na rok 1993.

Graf 6: Zaměstnanost žen ve službách (% zaměstnanosti žen) (modelovaný odhad ILO) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs

Zdroj: vlastní zpracování dle dat World Development Indicators (2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Poznámka: Data pro rok 1990 nebyla dostupná, proto byl zvolen následující rok, rok 1991.

9 Zhodnocení jednotlivých států

Pro zhodnocení zemí jsem stanovila, zda jednotlivé země splnily či nesplnily úkoly rozvojových cílů tisíciletí. Pokud daná země splnila úkol byla označena „A/Ano“ a pokud země nesplnila daný úkol byla označena „N/Ne“.

- I. A – Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v %
- I. B – Podíl podvyživených osob v %
- II. A - Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) v %
- II. B - Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let v %
- III. A - Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce v %
- III. B - Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) v %

Tabulka 6: Zhodnocení rozvojových cílů tisíciletí

STÁT	Chudoba a hlad		Základní vzdělání		Rovnost pohlaví	
	I. A	I. B	II. A	II. B	III. A	III. B
Afghánistán	-	N	-	-	A	A
Angola	-	A	A	-	A	A
Bangladéš	N	A	A	A	A	A
Benin	-	A	A	-	A	A
Bhútán	-	-	A	-	A	A
Burkina Faso	-	N	A	-	N	A
Burundi	-	-	A	-	N	N
Čad	-	N	A	A	N	A
Demokratická republika Kongo	-	-	A	-	N	A
Džibutsko	-	A	A	-	A	A
Eritrea	-	-	A	-	A	A
Etiopie	N	A	A	-	A	A
Gambie	-	A	A	-	A	A
Guinea	A	N	A	-	N	A
Guinea-Bissau	-	N	A	A	A	A
Jemen	-	N	A	A	N	N
Kambodža	A	A	A	-	A	A
Komory	-	-	A	A	A	A
Laos	N	A	A	A	N	A
Lesotho	N	N	A	-	N	A
Libérie	-	N	A	-	A	A
Madagaskar	N	N	A	-	N	A
Malawi	-	A	A	A	N	N

Mali	N	A	A	A	A	N
Mauritánie	-	A	A	-	A	A
Mosambik	-	A	A	A	N	A
Myanmar	-	A	A	A	N	N
Nepál	-	A	A	A	A	A
Niger	N	A	A	-	N	N
Rwanda	-	N	A	A	N	A
Rovníková Guinea	-	-	A	-	A	N
Senegal	N	A	A	-	A	A
Sierra Leone	N	N	A	-	N	A
Somálsko	-	-	-	-	N	A
Středoafriická republika	-	N	A	A	N	A
Súdán	-	-	-	-	A	N
Svatý Tomáš a Princův ostrov	-	A	A	-	A	A
Tanzanie	N	N	A	A	N	A
Togo	-	A	A	-	N	N
Uganda	N	N	A	A	A	A
Zambie	N	N	N	-	N	A

Zdroj: vlastní zpracování dle dat FAO (2019), Gapminder (2015), UNDP (2019), World Bank (2011, 2018, 2019)

Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Tabulka 7 ukazuje, že největší počet splněných cílů dosáhly 3 země, splnily 5 cílů. Nejúspěšnějšími zeměmi jsou Bangladéš, Kambodža a Nepál. Do kategorie 4 splněných cílů můžeme zařadit 14 zemí, jedná se o nejpočetnější kategorii. Do kategorie 3 splněné cíle můžeme zařadit 10 zemí. Za úspěšné země považují ty, které splnily polovinu cílů, 3 cíle. V tabulce jsou úspěšné státy vyznačeny tučně. Dva úkoly splnilo 10 států a jen jeden úkol splnily 4 země – Burundi, Somálsko, Súdán a Zambie. Nenalezneme v tabulce zemi, která by nesplnila ani jeden cíl. Celkový počet úspěšných zemí je 27 ze 41 vybraných zemí.

Tabulka 7: Počet splněných cílů u jednotlivých zemí

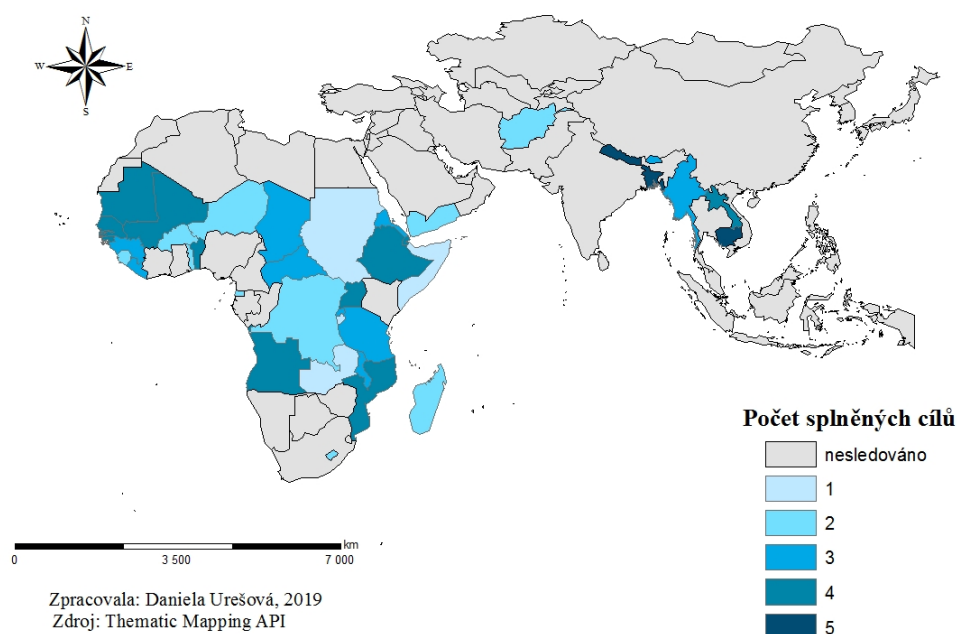
Počet splněných cílů	Státy	Počet států
5	Bangladéš, Kambodža, Nepál,	3
4	Angola, Benin, Džibutsko, Etiopie, Gambie, Guinea-Bissau, Komory, Laos, Mali, Mauritánie,	14

	Mosambik, Senegal, Svatý Tomáš a Princův ostrov, Uganda	
3	Bhútán, Čad, Eritrea, Guinea, Libérie, Malawi, Myanmar, Rwanda, Středoafrická republika, Tanzanie	10
2	Afghánistán, Burkina Faso, Demokratická republika Kongo, Jemen, Lesotho, Madagaskar, Niger, Rovnicková Guinea, Sierra Leone, Togo	10
1	Burundi, Somálsko, Súdán, Zambie	4

Zdroj: vlastní zpracování dle dat FAO (2019), Gapminder (2015), UNDP (2019), World Bank (2011, 2018, 2019)

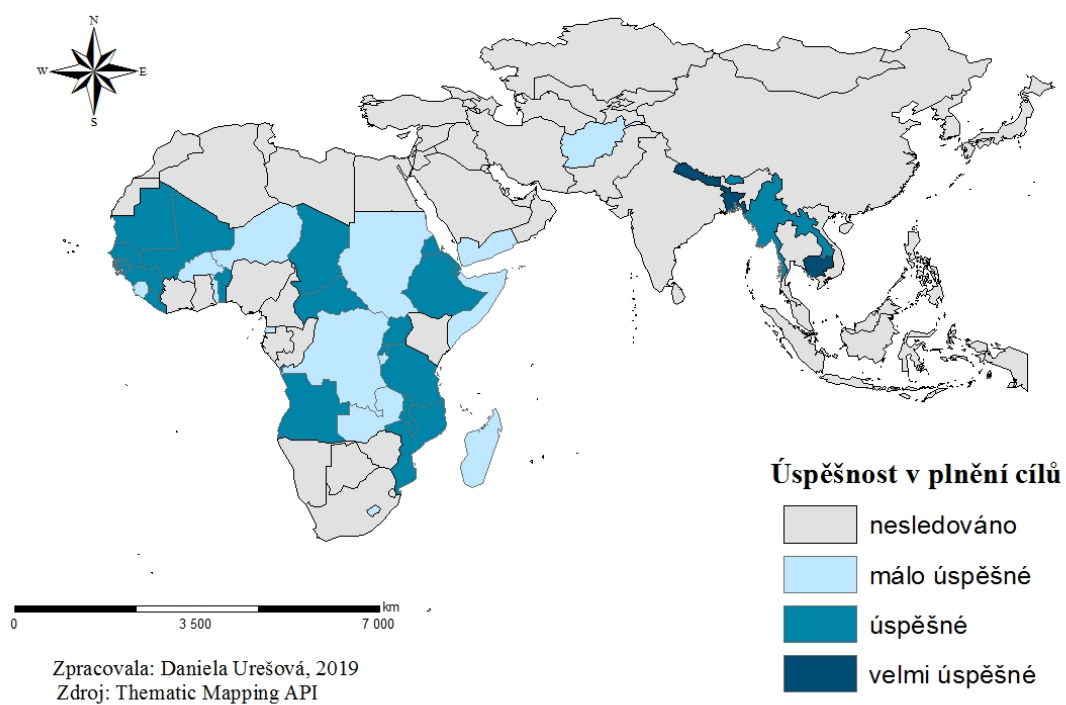
Zpracovala: Daniela Urešová, 2019

Mapa 14 zobrazuje počet splněných cílů u vybraných zemí Afriky a Asie. Na mapě je zobrazeno 41 zemí, které splnily 1, 2, 3, 4 nebo 5 cílů.

Mapa 14: Počet splněných cílů u jednotlivých zemí

Mapa 15 zobrazuje úspěšnost v plnění cílů u jednotlivých zemí. Kategorie velmi úspěšné země zahrnuje země, které splnily 5 cílů. Můžeme vidět, že 5 cílů splnily 3 asijské státy. Do kategorie úspěšné země spadají země, které splnily 3 nebo 4 cíle. Do kategorie málo úspěšné cíle lze zařadit země, které splnily 1 nebo 2 cíle.

Mapa 15: Úspěšnost v plnění cílů u vybraných zemí

Závěr

Na začátku této práce byla rozebírána klasifikace rozvojových zemí, která představila jednotlivé kategorie, ze kterých byla vybrána skupina nejméně rozvinutých zemí. Rozvojové cíle tisíciletí byly zaměřeny na zlepšení situace v nejhudších zemích světa tzv. nejméně rozvinutých zemí. Dále byly probírány oblasti, které se týkaly rozvojových cílů tisíciletí, které blíže přibližovaly vybrané MDGs (MDGs 1-3).

Cílem této práce byla analýza rozvojových cílů tisíciletí (MDGs 1-3) ve vybraných státech Afriky a Asie. Porovnány a hodnoceny byly první tři rozvojové cíle – odstranění chudoby a hladu, dosažení základního vzdělání pro všechny, prosazování rovnosti pohlaví a posílení role žen ve společnosti. U rozvojových cílů tisíciletí byly vybrány dílčí indikátory, které umožnily určit, zda jednotlivé země splnily či nesplnily cíle. Byly porovnány jednotlivé indikátory mezi vybranými zeměmi. Pro tři indikátory – počet obyvatel žijících s minimální částkou na den, míra dokončeného primárního vzdělání a gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let nebyla data dostupná pro rok 1990 a 2015. Proto bylo nezbytné zvolit období, které by umožnilo získání více dat pro jednotlivé země pro zjištění, zda dané země cíle splnily či nesplnily. U těchto indikátorů byl rok 1990 nahrazen časovým rozmezím 1990-1995 a rok 2015 byl vymezen na 2010-2015. Další výjimku představují dva indikátory – podíl podvyživených osob a podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % celkové zaměstnanosti mimo zemědělství v %), kdy z důvodu nedostupnosti dat pro rok 1990 byl zvolen následující rok, rok 1991. Je nutné brát ohled, že dostupnost dat pro tyto indikátory neumožnila srovnání roku 1990 s rokem 2015.

Celkový počet úspěšných zemí je 27 ze 41 vybraných států. Úspěšné země v plnění cílů jsou Angola, Bangladéš, Benin, Bhútán, Čad, Džibutsko, Eritrea, Etiopie, Gambie, Guinea, Guinea-Bissau, Kambodža, Komory, Laos, Libérie, Malawi, Mali, Mauritanie, Mosambik, Myanmar, Nepál, Rwanda, Senegal, Středoafriická republika, Svatý Tomáš a Princův ostrov, Tanzanie, Uganda. Jedná se o země, které splnily 3, 4 nebo 5 cílů. Žádný z vybraných států nesplnil všechny cíle. Největší počet cílů splnila Bangladéš, Kambodža a Nepál. Tyto státy splnily 5 cílů. Stát Bangladéš nedokázal snížit počet obyvatel žijících s minimální částkou na den (1,25 USD na den) na polovinu a splnit stanovený cíl. Dokázal snížit počet obyvatel jen o 38,4 % místo 50%. Bangladéš

nedosáhl cíle, ale v sledovaném období snížil počet obyvatel žijících s minimální částkou na den. Pro státy Kambodža a Nepál nebyla dostupná data pro indikátor gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let. Při případné dostupnosti dat, mohly tyto dva státy splnit všech 6 cílů. Kambodža se v letech 1975 až 1991 potýkala s brutálními konflikty a občanskými nepokoji, které zanechaly 3 miliony mrtvých. Došlo k pozastavení ekonomického rozvoje i přesto patří Kambodža mezi nejúspěšnější země v plnění vybraných rozvojových cílů tisíciletí. Dle Světové potravinového programu se Nepál stále potýká s politickou nestabilitou a chudobou, které byly zapříčiněny konfliktem, který skončil v roce 2006. Nepál dokázal snížit počet podvyživených osob více než o polovinu, snížil počet o 65,8 %. V oblasti základního vzdělání a rovnosti pohlaví dokázal zlepšit podmínky pro obyvatele Nepálu.

Za neúspěšné státy lze považovat státy, které splnily jen jeden nebo dva cíle. Do neúspěšných zemí patří 14 států. Pouze jeden cíl ze šesti splnily 4 státy – Burundi, Somálsko, Súdán, Zambie. Země měly největší problém v plnění úkolu – snížení počtu podvyživených osob a v zvýšení počtu obyvatel s primárním dokončeným vzděláním.

Počáteční podmínky jednotlivých států ovlivňují globální vývoj v rozvojových agendách. Počáteční stav ukazatelů v Africe v roce 1990 naznačoval, že africké země nedosáhnou všech rozvojových cílů tisíciletí do roku 2015. Zejména africké země dosáhly významných pokroků ve zvýšení zastoupení žen v národních parlamentech, snižování úmrtí matek a kojenců, snižování úmrtí na HIV a umístění více dětí do základních škol. Zůstává i několik nesplněných výzev po roce 2015 a to vysoká míra nerovností, která znemožňuje dosažení plné a produktivní zaměstnanosti pro všechny (mládež i ženy). Další hrozbu představují konflikty a klimatické změny, které by mohly utlumit dosavadní pokrok. Dle zprávy o pokroku v oblasti Rozvojových cílů tisíciletí – Asie a Pacifik poukazuje na většinu dobrých výsledků. Například u asijských zemí se podařilo snížit podíl obyvatel žijících s minimální částkou na den (1,25 USD) více než o polovinu. Míru chudoby snížily více než o 2/3.

Od roku 1990 do roku 2015 došlo výraznému zlepšení u prvních tří rozvojových cílů tisíciletí i v rámci skupiny LDCs viz grafy znázorňující indikátory pro nejméně rozvinuté země. Macharia Kamau, velvyslanec a stálý zástupce Keni v OSN a spoluautor dokumentu programu MDGs a SDGs tvrdí „*A přesto dosáhli velkých věcí.*“. To bylo vyjádření velvyslance na rozvojové cíle tisíciletí, které byly

v platnosti od roku 2000 do roku 2015. Rozvojové cíle tisíciletí způsobily výrazný pokles extrémní chudoby a chronického hladu, úmrtí malých dětí a těhotných žen a žen při porodu, výskytu AIDS a zlepšily situaci v oblasti lidských práv. I přesto nebylo dosaženo všech rozvojových cílů a splnění jejich úkolů (Maurice, 2015).

Na rozvojové cíle tisíciletí (MDGs) budou navazovat Cíle udržitelného rozvoje (SDGs). SDGs budou obsahovat oproti MDGs 17 cílů a zásadní rozdílem oproti MDGs je propojení všech cílů. Cíle udržitelného rozvoje budou představovat novou příležitost pro dokončení „nedokončených činností“. Například snížení úmrtnosti matek a dětí kterou se během rozvojových cílů tisíciletí nepodařilo splnit.

Nová navrhovaná agenda umožní naplnění slabých stránek u rozvojového cíle tisíciletí číslo 8 a to posílení globálního partnerství pro rozvoj. Od roku 2004 tyto snahy v Asii a Tichomoří podporuje partnerství – Hospodářská a sociální komise OSN pro Asii a Tichomoří (UN ESCAP), Asijská rozvojová banka (ADB), Rozvojový program OSN (UNDP).

Seznam zkratek

ADB – Asijská rozvojová banka (*Asian Development Bank*)

AOSIS – Aliance malých ostrovních států (*Alliance of Small Island States*)

CDP – Výbor pro rozvojovou politiku (*Committee for Development Policy*)

EBA – Všechno kromě zbraní (*Everything But Arms*)

ECOSOC – Ekonomická a sociální rada OSN (*United Nations Economic and Social Council*)

EVI – index ekonomické zranitelnosti (*Economic Vulnerability Index*)

FAO – Organizace OSN pro výživu a zemědělství (*Food And Agriculture Organization of the United Nations*)

GEI – index generové spravedlnosti (*Gender Equity Index*)

GHI – globální index hladovosti (*Global Hunger Index*)

HAI – index lidských zdrojů (*Human Assets Index*)

HDI – index lidského rozvoje (*Human Development Index*)

HDR – Zpráva o lidském rozvoji (*Human Development Report*)

HIPC – vysoce zadlužené chudé země (*Heavily Indebted Poor Countries*)

HND – hrubý národní důchod

IFAD – Mezinárodní fond pro zemědělský rozvoj (*International Fund for Agricultural Development*)

IFPRI – Mezinárodní institut pro výzkum potravinových politik (*International Food Policy Research Institute*)

ILO – Mezinárodní organizace práce (*International Labour Organization*)

ISCED – Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání (*International Standard Classification of Education*)

LDCs – nejméně rozvinuté země (*Least Developed Countries*)

LLDCs – vnitrozemské rozvojové země (*Landlocked Developing Countries*)

MDGs – Rozvojové cíle tisíciletí (*Millennium Development Goals*)

MMF – Mezinárodní měnový fond (*International Monetary Fund*)

NIC – nově industrializované země (*Newly Industrialized Countries*)

NIE – nově industrializované ekonomiky

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (*Organisation for Economic Co-operation and Development*)

OSN – Organizace spojených národů

PPP – parita kupní síly (*purchasing power parity*)

PRSP – Program strategie snížení chudoby (*Poverty Reduction Strategy Paper*)

SDGs – Cíle udržitelného rozvoje (*Sustainable Development Goals*)

SIDS – malé ostrovní rozvojové státy (*Small Island Developing States*)

UN ESCAP - Hospodářská a sociální komise OSN pro Asii a Tichomoří (*United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific*)

UN-OHRLLS – Úřad vysokého představitele OSN pro nejméně rozvinuté země, vnitrozemské rozvojové země a malé ostrovní státy (*The United Nations Office of the High Representative for the Least Developed Countries, Landlocked Developing Countries and the Small Island Developing States*)

UNICEF – Dětský fond Organizace spojených národů (*United Nations Children's Fund*)

UNCTAD – Konference OSN o obchodu a rozvoji (*United Nations Conference on Trade and Development*)

UNDP – Rozvojový program OSN (*United Nations Development Programme*)

UNWCED – Světová komise OSN pro životní prostředí a rozvoj (*United Nations World Commission on Environment and Development*)

USD – americký dolar

Seznam použité literatury

TIŠTĚNÁ LITERATURA

ANTOŠOVÁ, Naděžda. *Globalizace a mezinárodní organizace*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2007. 210 s. Studijní opora pro distanční vzdělávání. ISBN 978-80-248-1463-6.

BROŽA, Michal, et al. *Fakta a čísla OSN: základní údaje o Organizaci spojených národů*. Praha: Informační centrum OSN, 2005. 297 s. ISBN 80-86348-02-4.

BROŽA, Michal. Svět po roce 2015: odstranit nerovnost, posílit postavení žen. TOŽIČKA, Tomáš. *Občanská odpovědnost ve světě globální chudoby*. Educon, 2011, 8 - 10. ISBN 978-80-260-0352-6.

DUŠKOVÁ, Lenka et al. *Encyklopedie rozvojových studií*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. 421 s. ISBN 978-80-244-2948-9.

Global monitoring report. 2005, *Millennium development goals: from consensus to momentum*. Washington: World Bank, 2005. xxii, 256 s. ISBN 0-8213-6077-9.

HARMÁČEK, Jaromír. *Teorie, realita a rozvojové souvislosti ekonomického růstu v nejméně rozvinutých zemích (LDCs)*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, 286 s. Monografie. ISBN 978-80-244-3962-4.

HORKÝ, Ondřej et al. *Česko proti chudobě*. Vyd. 1. Praha: Ekumenická akademie, 2005. 47 s. ISBN 80-239-6419-4.

CHMELAŘ, Pavel. Důstojná práce - klíč k omezení chudoby stovek milionů lidí. TOŽIČKA, Tomáš. *Občanská odpovědnost ve světě globální chudoby*. Educon, 2011, 58 - 62. ISBN 978-80-260-0352-6.

JENÍČEK, Vladimír a Jaroslav FOLTÝN. *Globální problémy světa: v ekonomických souvislostech*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2010, 324 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-326-4.

JEŘÁBEK, Jiří, Vojtěch KOTECKÝ a Marek VACULÍK. *Odpovědnost bez hranic: klima a chudoba: Dopady měnícího se podnebí na obyvatelstvo nejzranitelnějších zemí rozvojového světa a role České republiky při jejich zmírňování*. Praha: Glopolis - Pražský institut pro globální politiku, 2008. ISBN 978-80-254-3478-9.

MiniAtlas of Millennium Development Goals: *building a better world*. Brighton: MyriadEditions, 2005. 64 s. MiniAtlas. ISBN 0-8213-6175-9.

NOVÁČEK, Pavel. *Rozvojová studia - vybrané kapitoly*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. 238 stran. ISBN 978-80-244-3958-7.

ROSLING, Hans, ROSLING, Ola a ROSLING RÖNNLUND, Anna. *Faktomluva: Deset důvodů, proč se mýlíme v pohledu na svět*. Brno: Jan Melvil Publishing, 2018. ISBN 978-80-7555-056-9.

SYROVÁTKA, Miroslav a Jaromír HARMÁČEK. Klasifikace rozvojových zemí. NOVÁČEK, Pavel. *Rozvojová studia - vybrané kapitoly*. 1. Olomouc: Univerzita Palackého V Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-3958-7.

The Millennium Development Goals Report 2007. New York: United Nations, 2007. 36 s. ISBN 978-92-1-101153-1.

TOŽIČKA, Tomáš a kol. *Občanská odpovědnost ve světle globální chudoby*. Praha: Educon, 2011. 83 s. ISBN 978-80-260-0352-6.

TOŽIČKA, Tomáš, ed. *Příliš vzdálené cíle: rozvojové cíle tisíciletí: manuál globálního rozvojového vzdělávání*. Praha: Educon, 2008. 64 s. ISBN 978-80-254-3279-2.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Asian Development Bank (ADB), United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UN ESCAP) a United Nations Development Programme (UNDP). *MDG Progress Reports - Asia and the Pacific: Making it happen: Technology, finance and statistics for sustainable development in Asia and the Pacific* [online]. 2015 [cit. 2019-04-01]. ISBN 978-92-1-120694-4. Dostupné z: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/mdg/mdg-reports/asia-pacific.html>

Česko proti chudobě [online]. 2015 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.ceskoprotichudobe.cz/>

Economic Analysis & Policy Division: LEAST DEVELOPED COUNTRIES (LDCS). *United Nations* [online]. 2019 [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: <https://www.un.org/development/desa/dpad/least-developed-country-category.html>

Gender equality. *International Labour Organization: Advancing social justice, promoting decent work* [online]. 2019 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.ilo.org/global/topics/equality-and-discrimination/gender-equality/lang-en/index.htm>

Income: Number of people by incoming. *Gapminder* [online]. [cit. <https://www.gapminder.org/>]. Dostupné z: [https://www.gapminder.org/tools/#\\$state\\$time\\$value=2015;&marker\\$color\\$data=dat_a_fasttrack&which=income_groups&spaceRef=entities;;;&chart-type=mountain](https://www.gapminder.org/tools/#$state$time$value=2015;&marker$color$data=dat_a_fasttrack&which=income_groups&spaceRef=entities;;;&chart-type=mountain)

Least developed countries: UN classification. *The World Bank: Data* [online]. 2016 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: data.worldbank.org/region/least-developed-countries-un-classification?view=chart *MDG MONITOR: Tracking the Millennium Development Goals* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.mdgmonitor.org/millennium-development-goals/>

Malnutrition. *UNICEF: UNICEF Data: Monitoring the situation of children and women* [online]. 2019 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://data.unicef.org/topic/nutrition/malnutrition/>

MAURICE, John. UN set to chase the world with new development goals. *The Lancet* [online]. 2015, 2015, 386(9999), 1121-1124 [cit. 2019-04-09]. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(15\)00251-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(15)00251-2). Dostupné z: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(15\)00251-2/fulltext#articleInformation](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(15)00251-2/fulltext#articleInformation)

Measuring Inequity: The 2012 Gender Equity Index. *Social Watch: poverty eradication and gender justice* [online]. 2012 [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <http://www.socialwatch.org/node/14365>

ROSER, Max a Hannah RITCHIE. Hunger and Undernourishment. *Our World in Data* [online]. 2019b [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/hunger-and-undernourishment>

ROSER, Max. Human Development Index. *Our World in Data* [online]. 2019a [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/human-development-index>

Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs). *United Nations: Informační centrum OSN v Praze* [online]. 2015 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/rozvojove-cile-tisicileti-mdgs/#>

Social Watch: poverty eradication and gender justice [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <http://www.socialwatch.org/>

Support Measures Portal for Least Developed Countries. *United Nations: Committee for Development Policy* [online]. 2019a [cit. 2019-03-21]. Dostupné z: <https://www.un.org/ldcportal/>

United Nations Economic Commission for Africa, African Union a African Development Bank and United Nations Development Programme. *MDG Report 2015: Assessing Progress in Africa toward the Millennium Development Goals* [online]. 2015 [cit. 2019-04-01]. ISBN 978-99944-61-73-8. Dostupné z: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/mdg/mdg-reports/africa-collection.html>

United Nations Millennium Development Goals: Millenium Development Goals and Beyond 2015 [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://www.un.org/millenniumgoals/>

WAY, Catharine, ed. *The Millennium Development Goals Report 2015* [online]. United Nations, 2015 [cit. 2019-04-01]. ISBN 978-92-1-101320-7. Dostupné z: [https://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20\(July%201\).pdf](https://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20(July%201).pdf)

World Borders Dataset. *Thematic Mapping: Thematic Mapping API* [online]. 2009 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: http://thematicmapping.org/downloads/world_borders.php

World Food Programme [online]. 2018 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www1.wfp.org/>

ZDROJE DAT

GAPMINDER [online]. 2005 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.gapminder.org/>

Human Development Data (1990-2017): Share of employment in non agriculture, female. *UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME: Human Development Reports* [online]. 2019 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/data>

Labor force participation rate, female. *The World Bank: Data* [online]. 2018 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/sl.tlf.cact.fe.zs?view=map>

Least developed countries: UN classification. *The World Bank: World Bank Open Data* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/region/least-developed-countries-un-classification>

Literacy rate, youth total. *The World Bank: Data* [online]. 2019b [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SE.ADT.1524.LT.ZS>

ORTIZ-OSPINA, Esteban, Sand TZVETKOVA a Max ROSER. Female Labor Supply. *Our World in Data* [online]. 2018 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/female-labor-supply#labor-force-participation>

Primary completion rate, total. *The World Bank: Data* [online]. 2019a [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SE.PRM.CMPT.ZS>

Suite of Food Security Indicators. *FAOSTAT: Food and Agriculture Organization of the United Nations* [online]. 2019 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <http://www.fao.org/faostat/en/#data/FS>

The World Development Indicators. *The World Bank: Data Bank* [online]. 2019, 2019 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&type=metadata&series=SH.DYN.MORT>

UNDP: United Nations Development Programme [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.undp.org/>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kategorizace zemí dle Světové banky (fiskální rok 2013-2014)	16
Tabulka 2: Struktura indexu lidského rozvoje.....	18
Tabulka 3: Rozvojové cíle tisíciletí a indikátory MDGs	32
Tabulka 4: Výsledky indikátorů MDGs v letech 1990-1995	39
Tabulka 5: Výsledky indikátorů MDGs v letech 2010-2015	41
Tabulka 6: Zhodnocení rozvojových cílů tisíciletí	62
Tabulka 7: Počet splněných cílů u jednotlivých zemí	63

Seznam map

Mapa 1: Vybrané státy Afriky a Asie z kategorie LDCs dle OSN (2000)	33
Mapa 2: Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v roce 1990 (1995).....	44
Mapa 3: Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v letech 2015 (2010).....	45
Mapa 4: Podíl podvyživených osob (v %) v roce 1991	47
Mapa 5: Podíl podvyživených osob (v %) v roce 2015.....	47
Mapa 6: Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) v roce 1990 (1995)	49
Mapa 7: Míra dokončeného primárního vzdělání, celkem, muži i ženy (% příslušné věkové skupiny) v roce 2015 (2010)	50
Mapa 8: Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let (v %) v roce 1990 (1995)	52
Mapa 9: Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let (v %) v roce 2015 (2010)	52
Mapa 10: Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce (v %) v roce 1990	54
Mapa 11: Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce (v %) v roce 2015	54
Mapa 12: Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) v roce 1991.....	56
Mapa 13: Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství (v % z celkové zaměstnanosti mimo zemědělství) v roce 2015.....	57
Mapa 14: Počet splněných cílů u jednotlivých zemí	64
Mapa 15: Úspěšnost v plnění cílů u vybraných zemí	65

Seznam obrázků

Obrázek 1: Čtyři příjmové úrovně v roce 2015	17
Obrázek 2: Počet obyvatel, kteří žijí s minimální částkou na den (méně než 1,25 USD na den) v letech 1990-1995 a 2010-2015	45
Obrázek 3: Podíl podvyživených osob v roce 1991 a 2015	48
Obrázek 4: Míra dokončeného primárního vzdělání v letech 1990-1995 a 2010-2015 ..	50
Obrázek 5: Gramotnost mládeže ve věku 15-24 let v letech 1990-1995 a 2010-2015 ...	53
Obrázek 6: Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce v roce 1990 a 2015	55
Obrázek 7: Podíl zaměstnaných žen mimo zemědělství v roce 1991 a 2015	57

Seznam grafů

Graf 1: Podíl podvyživených osob (v %) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs	58
Graf 2: Míra dokončeného primárního vzdělání (% příslušné věkové skupiny) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs	59
Graf 3: Gramotnost mládeže ve věku 15 až 24 let (v %) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs	59
Graf 4: Míra účasti žen v produktivním věku na trhu práce (v %) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs	60
Graf 5: Zaměstnanost žen v průmyslu (% zaměstnanosti žen) (modelovaný odhad ILO) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs	61
Graf 6: Zaměstnanost žen ve službách (% zaměstnanosti žen) (modelovaný odhad ILO) v nejméně rozvinutých zemích, LDCs	61

Abstrakt

UREŠOVÁ, Daniela. *Analýza dopadů rozvojových cílů tisíciletí (MDGs 1-3) ve vybraných státech Afriky a Asie*. Plzeň, 2019. 77 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: chudoba, základní vzdělání, rovnoprávnost, zrovnoprávnění ženského postavení, rozvojové cíle tisíciletí, Organizace spojených národů, nejméně rozvinuté země, Afrika, Asie

Bakalářská práce se zabývá analýzou dopadů vybraných rozvojových cílů tisíciletí ve vybraných státech Afriky a Asie. Představuje první tři rozvojové cíle tisíciletí – chudobu a hlad, univerzální základní vzdělání a rovnoprávnost mužů a žen, zrovnoprávnění ženského postavení. Srovnává jednotlivé indikátory, které byly vybrány u zvolených rozvojových cílů tisíciletí. Porovnává výsledky indikátorů mezi vybranými státy Afriky a Asie. Státy byly vybrány na základě kategorie nejméně rozvinutých zemí. Výsledky jsou interpretovány pomocí tabulek, grafů a mapových výstupů. Na konci práce bude hodnoceno, zda jednotlivé státy Afriky a Asie splnily či nesplnily stanovené cíle, požadavky.

Abstract

UREŠOVÁ, Daniela. *Analysis of the impacts of Millennium Development Goals (MDGs 1-3) in selected countries of Africa and Asia*. Plzeň, 2019. 77 p. Bachelor Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: poverty, basic education, equality, equal rights for women, Millennium Development Goals, United Nations, Least Developed Countries, Africa, Asia

The major subject of this bachelor thesis is analysis of impacts of chosen Millennium Development Goals in selected countries of Africa and Asia. This thesis presents first three Millennium Development Goals - poverty and starvation, universal elementary education and gender equality, equal rights for women. The thesis also compares particular indicators, which has been chosen for certain Millennium Development Goals. The thesis compares results of indicators between selected countries of Africa and Asia as well. Least Developed Countries were the main selection criteria. Results are interpreted using tables, graphs and map outputs. At the end of this thesis, it will be determined whether selected countries of Africa and Asia satisfied given goals or not.